

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra rekreologie a cestovního ruchu

Potenciál aktivity neziskových organizací v dané lokalitě
pro cestovní ruch
(Chotěboř – Festival fantazie)
Bakalářská práce

Autor: Jana Vejdělková
Studijní obor: Management cestovního ruchu – anglický jazyk

Vedoucí práce: Ing. Veronika Židová, Ph.D., DiS.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a s použitím uvedené literatury.

V Hradci Králové dne 29.4.2020

.....

Jana Vejdělková

Poděkování:

Děkuji vedoucí bakalářské práce Ing. Veronice Židové, Ph.D., DiS. za metodické vedení, odbornou pomoc, cenné rady a připomínky při zpracování této práce.

Anotace

Cílem této bakalářské práce je analyzovat největší festival popkultury v České republice (Festival fantazie) jakožto akci pořádanou neziskovou organizací.

Práce se věnuje těmto organizacím, jejich historii, současnému vývoji a jejich postavení v cestovním ruchu v dané lokalitě. Popisuje město Chotěboř z hlediska potenciálu pro cestovní ruch, zabývá se vybranou neziskovou organizací SFK Avalon, původem a činností dalších subjektů v odvětví popkultury a fantastického žánru a poukazuje na ojedinělost tradice Festivalu fantazie.

Výzkum využívá metodu vlastního pozorování autorky práce, která kromě trvalého pobytu ve městě Chotěboř také pracovala jako jeden z organizátorů Festivalu fantazie. Ukazuje, jaké služby cestovního ruchu jsou využívány v rámci účasti na festivalu, jaké výhody i nevýhody s sebou tento festival přináší a co všechno obnáší jeho uskutečnění. Zahrnuje také dotazníkové šetření mezi účastníky festivalu a rezidenty města a poskytuje tak tři různé pohledy na tuto událost.

Klíčová slova: nezisková organizace, cestovní ruch, SFK Avalon, Festival fantazie, Chotěboř

Annotation

Potential Activity of Non-profit Organizations in Selected Tourism Region (Festival Fantazie – Chotěboř)

The goal of this bachelor thesis is to analyze the biggest pop-culture festival in the Czech Republic as an event organized by a non-profit organization, its impact on the local area and tourism. The methods include a literature review, mainly in the theoretical part, the author's observations, as she was one of the festival organizers, and a questionnaire for festival participants and town residents.

The results show that this event is a big contribution to local tourism as a significant number of participants do not live in the area and must use several tourism and travel-related services to be able to attend the festival.

Key words: non-profit organization, tourism, SFK Avalon, Festival fantazie, Chotěboř

Obsah

1	Úvod.....	6
2	Cíl práce a metodika zpracování	7
3	Teoretická část	10
3.1	Neziskový sektor	10
3.2	Neziskové organizace	11
3.2.1	Terminologie	11
3.2.2	Typologie	12
3.2.3	Legislativa a právní formy neziskových organizací	14
3.2.4	Teorie vzniku neziskových organizací	17
3.2.5	Historie neziskových organizací v ČR.....	19
3.2.6	Neziskové organizace v současnosti	21
3.2.7	Neziskové organizace v cestovním ruchu	22
3.3	Město Chotěboř.....	23
3.3.1	Geografie	23
3.3.2	Historie	23
3.3.3	Současnost.....	24
3.3.4	Cestovní ruch.....	26
4	Praktická část.....	29
4.1	Neziskové organizace na Vysočině.....	29
4.1.1	Neziskové organizace v Chotěboři.....	31
4.2	Festival fantazie	31
4.2.1	Základní informace o festivalu	31
4.2.2	Historie	34
4.2.3	Další informace o Festivalu fantazie	38
4.3	Organizační tým.....	44

4.3.1	Povinnosti organizátorů	44
4.3.2	Pracovní pozice	45
4.3.3	Odměny	47
4.4	Festival fantazie 2019.....	47
4.4.1	Průběh festivalu	48
4.5	Festival fantazie a cestovní ruch	51
4.5.1	Příkladová kalkulace	54
4.6	Výsledky dotazníkového šetření	59
5	Shrnutí výsledků.....	64
6	Závěry a doporučení	66
7	Seznam použité literatury a dalších zdrojů.....	68

Seznam obrázků

Obr.1: Členění národního hospodářství podle principu financování	11
Obr.2: Část mapy České republiky s vyznačeným městem Chotěboř.....	23
Obr.3: Logo Festivalu fantazie	32
Obr.4: Letecký pohled na město Chotěboř s vyznačenými body, nejdůležitějšími pro Festival fantazie.....	33
Obr.5: Mapa oblasti konání Festivalu fantazie s vyznačeným uzavřením části ulice Tyršova	39
Obr.6: Mapa s vyznačenou oblastí, kde je po dobu trvání festivalu povolena konzumace alkoholu na veřejnosti	40
Obr.7: Plakát 24. ročníku Festivalu fantazie.....	48
Obr.8: Příprava budovy kina a okolních prostor na Festival fantazie.....	49
Obr.9: Systém třídění odpadů na Festivalu fantazie	52
Obr.10: Vývoj počtu návštěvníků FF v letech 1996-2011	53
Obr.11: Počet návštěvníků FF po zohlednění počtu dnů (2004-2011)	54
Obr.12: Jste účastníkem FF?	59
Obr.13: Zdá se Vám, že by zboží v obchodech bylo v době festivalu dostupné méně než obvykle?.....	60
Obr.14: Pokud jste účastníkem FF, jak dlouho jej navštěvujete?	61
Obr.15: Víte, že pořadatelé na oficiálních webových stránkách uvádí seznam pravidel, které jsou účastníci povinni dodržovat? Četli jste tato pravidla?	62

Seznam tabulek

Tabulka 1: Počet nestátních neziskových organizací v letech 2014–2017	22
Tabulka 2: Legenda vyznačených bodů na obrázku 4	33
Tabulka 3: Ceník vstupného rozdělený dle dnů účasti a data platby (2019)	42
Tabulka 4: Cena ubytování v Kč dle ubytovacího zařízení a počtu nocí (2019).....	43
Tabulka 5: Souhrn útraty Účastníka A v Kč	55
Tabulka 6: Souhrn útraty Účastníka B v Kč	56
Tabulka 7: Souhrn útraty obou účastníků v Kč	58

1 Úvod

Tato bakalářská práce se v teoretické části zabývá neziskovým sektorem, teoriemi vzniku neziskových organizací, zmiňuje dělení neziskových organizací dle různých kritérií včetně právních forem, uvádí základní terminologii, stručně shrnuje historii neziskového sektoru v České republice, jeho současnost a postavení v cestovním ruchu. Dále popisuje město Chotěboř a jeho okolí, historii, současnost a potenciál zdejšího cestovního ruchu jako jsou například přírodní a kulturní atraktivity, stravovací a ubytovací zařízení, infrastruktura nebo občanská vybavenost.

Praktická část práce je nejprve zaměřena na činnost neziskových organizací v kraji Vysočina, zjišťuje jejich zaměření či počet v průběhu let. Nejvíce se pak věnuje městu Chotěboř a analýze největšího festivalu popkultury v České republice, Festivalu fantazie, a neziskové organizaci SFK Avalon, jež ho pořádá. Zabývá se terminologií v souvisejícím odvětví popkultury, informuje o podobných akcích v České republice i ve světě, pořádajících společnostech či organizacích a o historických souvislostech, které předcházely vzniku této již tradiční události.

V celé práci jsou početně zastoupené osobní znalosti a poznatky autorky této práce, jakožto dlouholeté rezidentky města Chotěboř. Kromě toho byla autorka v roce 2019 členem organizačního týmu 24. ročníku Festivalu fantazie a vystřídala několik různých pracovních pozic v průběhu festivalu, včetně jeho přípravy. Praktická část je tedy výsledkem především vlastního pozorování a nestrukturovaných rozhovorů s dalšími organizátory, účastníky a obyvateli Chotěboře. Dále bylo uskutečněno dotazníkové šetření, které bylo distribuováno tak, aby na něj odpovídali pouze účastníci festivalu, rezidenti města nebo kombinace obou. To vše autorce dalo příležitost analyzovat tuto událost z více různých pohledů a zjistit například co zahrnuje práce na jednotlivých pracovních pozicích na festivalu, jaký vliv má na událost neziskový charakter pořádající organizace, jak obyvatelé města vnímají každoroční konání festivalu, jaké služby cestovního ruchu účastníci využívají v rámci jejich účasti nebo jaké s sebou festival přináší pozitivní i negativní dopady.

2 Cíl práce a metodika zpracování

Cílem této bakalářské práce je v první řadě analyzovat Festival fantazie z několika různých hledisek. Jedná se o největší festival popkultury v České republice a je pořádán neziskovou organizací, práce se tedy také zaměřuje na teoretická východiska z oblasti neziskového sektoru, na původ a význam událostí podobného druhu a význam samotného Festivalu fantazie pro místní cestovní ruch.

Práce má dále zjistit názory obyvatelů města a účastníků na tento festival, změny a úpravy v běžném chodu města a také co obnáší organizace události pro pořadatele. Závěrem má doporučit, co by se mohlo změnit a co by naopak mělo být zachováno, aby se Festival fantazie dále vyvíjel a byl pro všechny skupiny přínosem.

V této práci jsou využity standardizované techniky kvantitativního výzkumu, což je primární a sekundární analýza dat.

Primární analýzu provedla metodou vlastního pozorování a nestrukturovaných rozhovorů autorka této práce jakožto dlouholetá rezidentka města Chotěboř a členka organizačního týmu 24. ročníku Festivalu fantazie, o němž tato práce pojednává. To doplňuje dotazníkové šetření, které na různorodém vzorku respondentů mezi rezidenty města a účastníky festivalu zjišťuje jejich postoj ke každoročnímu konání festivalu, využívání a dostupnosti služeb nebo společenské odpovědnosti. Práce tak využívá třech různých pohledů na danou událost.

Práce také odpovídá na výzkumné otázky:

- 1. Jaká je činnost neziskových organizací v dané lokalitě?**
- 2. Jaký je význam Festivalu fantazie v cestovním ruchu?**
- 3. Co obnáší uskutečnění takové události?**
- 4. Jak Festival fantazie ovlivňuje běžný chod města Chotěboř?**
- 5. Jaká pozitiva a negativa s sebou festival přináší?**

Sekundární analýza využívá knižních a internetových zdrojů, jež jsou uvedeny v kapitole **7 Seznam použité literatury a dalších zdrojů** a jsou používány především v teoretické části.

Nejdůležitější internetové zdroje zahrnují především portál Nadace Neziskovky, kde jsou shrnuty základní informace o současných neziskových organizacích. Oficiální webové stránky města Chotěboř a Turistického informačního centra Chotěboř pak doplňují informace o místě konání festivalu. Pro praktickou část jsou nejvýznamnější oficiální webové stránky Festivalu fantazie a další webové stránky referující o tomto festivalu.

Literární rešerše

Z knižních zdrojů se jako nejvíc nápomocné při zpracování teoretické části ukázaly dvě publikace. První je dílo autorů Pavola Friče a Rochdi Goulli: *Neziskový sektor v České republice*. Ačkoliv bylo vydáno již v roce 2001, teoretické základy jsou stále stejně platné a text je čtivý a přehledný. Kapitoly, které byly především využity pro teoretickou část této práce se zabývají otázkou terminologie, základní typologií a historií neziskových organizací na území České republiky. Dále dílo obsahuje řadu statistických dat o neziskovém sektoru a jeho pracovnících, spíše z druhé poloviny devadesátých let dvacátého století.

Stejně přínosné bylo dílo od Jaroslava Rektoříka a kol.: *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení* vydané také roku 2001. Vyčleňuje prostor pro působení neziskových organizací v národním hospodářství a vysvětluje základy různých teorií vzniku neziskových organizací. Je zde také přehled základních informací ze zákonů o neziskových organizacích, ten je však v současné době na rozdíl od předchozích informací již neaktuální a nemohl být v této práci využit. Zbylé kapitoly pojednávají například o marketingu, komunikaci, motivaci, investicích či účetnictví v neziskovém sektoru.

Jako další stojí za zmínku publikace *Social Origins of Civil Society: Explaining the Nonprofit Sector Cross-Nationally* (1996) a *Defining the Nonprofit Sector: A Cross-national Analysis* (1997) od amerických profesorů sociologie Lestera M. Salamona a Helmuta K. Anheiera, kteří se zabývají nejzákladnějšími otázkami z oblasti občanské společnosti a filantropie, a z jejichž studií vychází řada novějších knih na téma neziskový sektor.

Z univerzitních autorů byl využit Pavel Bachmann a *Management neziskové organizace* z roku 2011 nebo Josef Zelenka a Martina Pásková: *Výkladový slovník cestovního ruchu* (2012). Obě tyto publikace napomáhají s bližšími definicemi a porozuměním problematiky nejen samotného neziskového sektoru, ale také ekonomiky, managementu a cestovního ruchu v této oblasti.

V praktické části bylo nejčastěji čerpáno z prvního vydání knihy *Královské město Chotěboř* od kolektivu autorů, vydané Městem Chotěboř v roce 2006. Kniha shrnuje všechny základní informace o městě a jeho okolí, obsahuje také současné i historické fotografie a překlad textu do angličtiny, němčiny, francouzštiny a ruštiny. Tato práce využívá především části o současnosti města, které jsou ještě aktuální, dále o historii města, zdejších přírodních a kulturních atraktivitách či zájmových organizacích.

3 Teoretická část

3.1 Neziskový sektor

„Neziskový sektor působí všude tam, kde nestačí ani stát, ani podniky, ani společnost v podobě rodiny či jednotlivců.“ (Bachmann, 2011:13).

Podle tohoto autora tedy neziskový sektor hraje zásadní roli tam, kde se dostatečně neangažuje stát ani podniky.

Salamon a Anheier (1997:1) říkají, že se neziskový sektor často obtížně chápe, jelikož terminologie je poměrně neustálená a jednotlivé subjekty jsou různorodé, vzhledem k tomu, že se zde seskupují například jak malé zahrádkářské spolky, tak velké environmentální skupiny. Bachmann (2011:13) uvádí podobný příklad, že některé neziskové organizace mohou sdružovat pouze občany malé vesnice, kteří založí občanské sdružení, aby mohly krajský úřad požádat o příspěvek na myslivecký ples, kdežto jiné organizace mohou mít v podstatě tržní charakter a chtějí pouze využít výhod plynoucích z právní formy subjektu neziskového sektoru.

Pro správné pochopení neziskového sektoru je podle Rekoříka a kol. (2001:13,14) potřeba vymezit prostor v rámci národního hospodářství, prostor, kde mohou organizace vykonávat svoji činnost. Uvádí toto dělení podle principu financování:

1. Ziskový (tržní) sektor

Tato část národního hospodářství je podle nich financována z prodeje statků a služeb za tržní cenu, která se vytváří na základě poptávky a nabídky, a organizace, které zde působí, se zajímají primárně o zisk.

2. Neziskový (netržní) sektor

Autoři říkají, že není cílovou funkcí této části národního hospodářství finanční zisk, ale spíše dosažení užitku v podobě veřejných služeb.

a. Veřejný sektor

Je financován z veřejných financí, spravován veřejnou správou a cílem je poskytování veřejných služeb (Rekořík a kol., 2001:14).

b. Soukromý sektor

Autoři uvádí, že zde není cílovou funkcí zisk, ale přímý užitek. Říkají, že je financován ze soukromých financí fyzických či právnických osob, které vložily své finanční prostředky do konkrétní produkce, ale neočekávají finančně vyjádřený zisk.

c. Sektor domácností

Z ekonomického pohledu má podle nich tento sektor význam pro formování občanské společnosti a její kvalita určuje kvalitu neziskových organizací.

Obr.1: Členění národního hospodářství podle principu financování
(vlastní zpracování podle Rektořík a kol., 2001:13)

3.2 Neziskové organizace

3.2.1 Terminologie

V České republice zatím žádný předpis nestanovuje konkrétní definici neziskových organizací (Vláda ČR, 2020, online). Dle výkladového slovníku cestovního ruchu Zelenka, Pásková (2012:378) se nevládní neziskové organizace charakterizují jako „*typ organizace oficiálně založené za účelem prosazování zájmů více subjektů, nezávislé na vládě, která je financována významně z dobrovolných příspěvků*“.

Deverová a Pajas (In Frič, Goulli, 2001:59) k tomu dodávají: „*Neziskové organizace jsou chápány jako subjekty, které nejsou prioritně zřizovány za účelem podnikání a*

kteří si vytvářený zisk nerozdělují mezi zakladatele, členy orgánů nebo zaměstnance, ale použijí ho k dalšímu rozvoji organizace.“

Neziskové organizace se často označují zkratkou NO, NGO (z anglického Non-Governmental Organizations) či českou obměnou této zkratky NNO (nestátní neziskové organizace) (Frič, Goulli, 2001:22).

Autoři také uvádí, že neobvyklé nejsou ani názvy dobrovolnický, nevládní, nestátní, nezávislý nebo občanský sektor.

3.2.2 Typologie

Ačkoliv se jednotlivé druhy neziskových organizací od sebe mohou lišit, mají několik společných znaků. Jde o skupiny, které jsou do jisté míry institucionalizovány (neřadí se sem tedy neformální dočasná shromáždění osob), ale jsou oddělené od státní správy (Frič, Šilhánová In Frič, Goulli 2001:12). Autoři uvádí také, že jsou to skupiny dobrovolné (zahrnují alespoň jeden prvek dobrovolné činnosti) a samosprávné – mají svá vlastní pravidla, nejsou externě ovládány a jsou samy schopné řídit svou činnost. Posledním společným znakem je zisk. Pojem „neziskový“ může budít dojem, že zisk není nebo nemůže být generován, avšak tento pojem znamená pouze to, že se zisk nerozděluje mezi vlastníky nebo vedení organizace, ale musí být znovu využit pro účely dalšího vývoje organizace (Frič, Šilhánová In Frič, Goulli, 2001:13).

Kritérium, které nemusí všechny neziskové organizace splňovat ve stejné míře, je **veřejný prospěch** (Frič, Šilhánová In Frič, Goulli, 2001:12). Autoři uvádí dělení podle toho, do jaké míry organizace princip veřejného prospěchu vykonávají – vzájemně prospěšné nebo veřejně prospěšné. Podle nich není hlavním cílem organizací vzájemně prospěšných věnovat se zájmům veřejnosti, ale pouze zájmům svých členů (např. sportovní klub, zahrádkářský spolek, rybářský spolek...), kdežto pro veřejně prospěšné organizace je hlavním účelem poskytovat služby všem, kdo to potřebují (zdravotnictví, vzdělávání, sociální péče).

Mezinárodní klasifikace neziskových organizací (ICNPO) rozděluje neziskové organizace do dvanácti hlavních kategorií **podle jejich působení** (Salamon, Anheier, 1996 In Frič, Goulli, 2001:15,16):

- 1) kultura a umění (divadla, knihovny, muzea, zoologické zahrady, kulturní a společenské akce...) a sport a rekreace (sportovní kluby, dětské tábory, tělovýchovné organizace...)
- 2) vzdělání a výzkum (předškolní, základní, středoškolské a vyšší vzdělávání, vzdělávání dospělých...)
- 3) zdraví (nemocnice, rehabilitační zařízení, pohotovosti, domácí péče...)
- 4) sociální služby (péče o děti a mládež, handicapované, znevýhodněné nebo starší osoby...)
- 5) ekologie (ochrana životního prostředí, živočichů, rostlin, biodiverzity...)
- 6) rozvoj obce a bydlení (komunitní aktivity, bytová výpomoc, chovatelské či zahrádkářské spolky...)
- 7) ochrana práv a obhajoba zájmů (právní poradenství, hájení lidských práv, prevence kriminality...) a politika (politická hnutí a organizace)
- 8) organizování dobročinnosti (nadace, charity, centra pro dobrovolníky...)
- 9) náboženství (místa pro různé náboženské obřady)
- 10) mezinárodní aktivity (podpora v nouzi, rozvojová pomoc, mezinárodní mír...)
- 11) profesní a pracovní vztahy (vč. odborových organizací)
- 12) jiná oblast

Jakubíková (2009:77) a Rektořík a kol. (2001:41) uvádí členění organizací **podle způsobu financování**:

- a) financované z veřejných rozpočtů (organizační složky státu a územních celků)
- b) financované zčásti z veřejných rozpočtů (organizace, které mají na příspěvek legislativní nárok)
- c) financované převážně ze soukromých zdrojů (granty, dary, sbírky aj.)
- d) financované především z výsledků své vlastní činnosti

Autoři také uvádí členění **podle kritéria zakladatele**:

- a) veřejnoprávní organizace (organizace založené veřejnou správou nebo samosprávou)
- b) soukromoprávní organizace (organizace založené soukromou fyzickou nebo právnickou osobou)
- c) organizace, které vznikly jako veřejnoprávní instituce

Frič a Šilhánová (In Frič, Goulli, 2001:13) uvádí členění **podle funkce**:

- a) servisní NNO (poskytování služeb různého druhu)
- b) advokační NNO (obhajoba práv různých skupin lidí či veřejných zájmů, kontrola rozhodování státní správy, upozornění na problematické otázky)

Nadace Neziskovky (2020, online) je ještě doplňuje o:

- c) zájmové NNO (postaveny výhradně na členském principu, organizování zájmové činnosti pro své členy nebo s přesahem do širší veřejnosti, nejpočetnější v českém neziskovém sektoru)
- d) filantropické NNO (podporují veřejně prospěšné aktivity, nejčastěji se jedná o nadace a nadační fondy)

3.2.3 Legislativa a právní formy neziskových organizací

Jak již bylo zmíněno, v České republice žádný právní předpis nestanovuje konkrétní souhrnnou definici neziskových organizací. Nejdůležitějším právním pramenem, který upravuje vznik, činnost a zánik neziskových organizací je zákon č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník (Vrátná, 2016:10). Autorka také uvádí, že konkrétnějším vymezením nestátních neziskových organizací se zabývá Rada vlády pro nestátní neziskové organizace.

Rada vlády pro nestátní neziskové organizace (RVNNO) je stálým orgánem vlády České republiky, soustřeďuje a projednává materiály, které se týkají NNO a předkládá je vládě (Vláda ČR, 2020, online). Tato rada se také stará o spolupráci mezi správními úřady, ministerstvy a dalšími institucemi, podílí se na opatření

ministerstev, vyjadřuje se k právním předpisům, zajišťuje dostupnost informací, včetně těch týkajících se financování a vymezila okruh právních forem soukromého práva (Vláda ČR, 2020, online).

V lednu 2014 vstoupila v platnost velká rekodifikace (změna právní úpravy) soukromého práva, která zahrnuje i nový občanský zákoník a přinesla tak řadu změn pro neziskové organizace (Nadace Neziskovky, 2020, online).

Podle Nadace Neziskovky (2020, online) byl Zákon 83/1990 Sb. o sdružování občanů zrušen, občanská sdružení, doposud nejrozšířenější forma NO, přestala k 1.1.2014 existovat a od této chvíle měli organizace tři roky na to, aby se přizpůsobili nové právní úpravě nebo se transformovali na jinou právní formu, např. spolek nebo sociální družstvo.

Podle nové legislativy (Zákony pro lidi, 2020, online) tedy v současnosti existují tyto typy neziskových organizací:

- spolky a pobočné spolky
- fundace (nadace a nadační fondy)
- ústavy
- obecně prospěšné společnosti
- sociální družstva
- evidované právnické osoby

Spolek a pobočný spolek

Spolek musí podle nového občanského zákoníku mít v názvu slovo *spolek*, *zapsaný spolek* nebo zkratku *z.s.* a podle tohoto zákoníku nemůže být hlavní činností podnikání nebo jiná výdělečná činnost, ale pouze uspokojování a ochrana zájmů, kvůli kterým byl spolek založen.

Pobočný spolek může mít práva a povinnosti jako hlavní spolek, hlavní spolek ručí za dluhy pobočného spolku, se zrušením hlavního spolku je zrušen i pobočný spolek,

ale zánik pobočného spolku neznamená zánik hlavného spolku a názov spolku pobočného musí obsahovať charakteristický prvok názvu spolku hlavného (Zákony pro lidi, 2020, online).

Fundace

Zákon 227/1997 Sb. o nadacích a nadačních fondech byl v roce 2014 zrušen, tudíž se v novém občanském zákoníku objevila nová úprava nadací a nadačních fondů, které nyní patří pod fundace, účelová sdružení majetku, jejichž činnost se váže na účel, ke kterému byla zřízena.

Nadace slouží ke společensky nebo hospodářsky trvale užitečnému účelu, jenž může být veřejně prospěšný (podpora obecného blaha) nebo dobročinný, pokud spočívá v podpoře určité skupiny osob – nesmí však podporovat politické strany, své členy, zaměstnance či jejich blízké osoby a nesmí být založena za účelem dosahování zisku (Zákony pro lidi, 2020, online).

Podle nového občanského zákoníku založení vyžaduje nadační listinu, název musí obsahovat slovo „nadace“ a obvyklou součástí bývá také označení, které poukazuje na účel oné nadace.

Nadační fond je stejně jako nadace založen za užitečným účelem, nemá však stanovenou minimální hodnotu vkladu, nadační jistinu ani nadační kapitál, obvykle se nepočítá s jeho dlouhodobou existencí a zanikne, když jsou finance pro konkrétní účel spotřebovány (Nadace Neziskovky, 2020, online).

Ústav

Rekodifikací byla také zavedena nová právní forma „ústav“ (*zapsaný ústav, z.ú.*), která označuje právnické osoby provozující společensky nebo hospodářsky prospěšnou činnost, jenž je poskytována rovnocenně za předem stanovených podmínek (Nadace Neziskovky, 2020, online).

Obecně prospěšné společnosti

Novou legislativou byl zrušen také zákon 248/1995 Sb. o obecně prospěšných společnostech, v tomto případě se však stávající organizace nemusí transformovat, mohou stále fungovat podle tohoto starého zákona, pouze není možné zakládat nové

(Nadace Neziskovky, 2020, online). Podle nového občanského zákoníku zde pro ně stále zůstává také možnost transformace, a to buď do ústavu nebo sociálního družstva.

Sociální družstvo

Na rozdíl od předchozích právních forem, tuto právní formu upravuje zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích a byla také zavedena při rekodifikaci soukromého práva v roce 2014 (Zákony pro lidi, 2020, online). Podle tohoto zákona by sociální družstvo mělo sloužit hlavně znevýhodněným osobám a jejich pracovní a sociální integraci do společnosti (např. vytváření pracovních příležitostí, zdravotní a sociální péče, vzdělání nebo bydlení).

Evidovaná právnická osoba

Podle zákona č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech může být evidovanou právnickou osobou orgán církve nebo náboženské společnosti, řeholní nebo jiná církevní instituce založená za účelem vyznávání náboženské víry (např. farnost, sbor či biskupství) nebo účelové zařízení pro poskytování charitativních služeb (Zákony pro lidi, 2020, online).

Podle Jakubíkové (2009:77) neziskový sektor zahrnuje kromě nevládních neziskových organizací také příspěvkové organizace, rozpočtové organizace, politické strany a hnutí, odbory, družstva a obchodní společnosti, které ale nejsou zřizovány za účelem podnikání a případně i právnické osoby zřizované samostatnými zákony (např. Česká televize).

3.2.4 Teorie vzniku neziskových organizací

Teorie vládních a tržních selhání (Government Failure, Market Failure Theory)

Tato teorie bývá nazývána také jako teorie veřejných statků, protože je spojena s americkým ekonomem Burtem Weisbrodem, pro něhož je veřejný statek klíčovým pojmem (Rektořík a kol., 2001:27,28). Podle Weisbroda (In Rektořík a kol., 2001:28) trh není sám schopen v dostatečné míře zajistit veřejné služby pro všechny ve stejné míře a toto selhání trhu kompenzuje činnost státu. Existence veřejných statků je

podle něj tedy jedním z důvodů, proč stát zasahuje do ekonomiky a zmiňuje skutečnost, že stále přetrvává neuspokojená poptávka určitých menšin (např. jazykových, sociálních nebo náboženských). Podle Weisbroda by stát mohl efektivně plnit roli dodavatele pouze pokud se neseťká s rozdílnými názory na to, který konkrétní veřejný statek by měl být podporován a zabezpečován (In Tichá, 2015:14). Rektořík a kol. (2001:28) říkají, že čím různorodější je společnost, tím je pravděpodobnější toto selhání státu, a spotřebitelé, kteří nejsou uspokojeni ani trhem, ani jeho zastupujícím mechanismem (státem), hledají jiný způsob, jak své potřeby uspokojit – v takových případech jim služby nebo zboží pomohou zabezpečit právě neziskové organizace.

Teorie informační asymetrie (Teorie důvěry, Teorie smluvního selhání, Contract Failure Theory, Informational Asymmetry Theory)

Tato teorie se zaměřuje na situaci, kdy spotřebitelé nemají dostatek informací, aby mohli dostatečně posoudit kvalitu služeb a zboží, které nakupují (Rektořík a kol., 2001:28). Autoři říkají, že spotřebitelé proto hledají nabízejícího, u kterého mají záruku čestného jednání. To by podle nich měly splňovat neziskové organizace, protože jejich účelem zpravidla není dosahování zisku a tím se zvyšuje jejich důvěryhodnost.

Teorie státu blahobytu (Welfare State Theory)

Zatímco předchozí dvě teorie zohledňovaly neziskový sektor jako nezbytný pro vyrovnávání selhání trhu či státu, tato teorie považuje neziskové organizace pouze jako doplněk uspokojování potřeb trhem a státem. Rektořík a kol. (2001:29) uvádí, že dle této teorie by neziskové organizace měly být věcí minulosti či působit pouze okrajově na poli řešení sociálních problémů. Podle nich by neziskový sektor měl v rámci industrializace postupně ztrácet své postavení a stát zároveň zdokonalovat růst tržních vztahů a posilovat odpovědnost.

Autoři představují definici americké profesorky sociologie Jill Quadagno: *„...Postupující industrializace s sebou nese vznik nových potřeb veřejného financování, neboť ... narušuje jisté kategorie jednotlivců, jejichž práce se stává přebytkovou – lidí velmi mladých, starých, nemocných, handicapovaných...“*

Dle této definice stát expanduje téměř automaticky, protože tradiční společenské instituce nejsou schopny uspokojit potřeby těchto menšin.

Teorie vzájemné závislosti (Interdependence Theory)

Teorie vzájemné závislosti se, jak již název napovídá, zabývá spoluprací mezi státem a neziskovými organizacemi. Salamon a Anheier (1996:16) říkají, že neziskové organizace mohou na potřeby lidí reagovat rychleji a často jsou v jistých oblastech aktivní dřív, než má k tomu příležitost stát. Naopak neziskové organizace se na stát obrací v případě, kdy nemají dostatek zdrojů na řešení rozsáhlejších problémů (Tichá, 2015:16).

3.2.5 Historie neziskových organizací v ČR

Dobročinnost a humanitární aktivity se na území dnešní České republiky objevují od začátku českých dějin a vycházejí z křesťanské filozofie o lásce k bližnímu, což se týkalo zaprvé péče o chudé lidi, sirotky, zdravotně postižené osoby atp. (Frič, Šilhánová In Frič, Goulli, 2001:17). Zadruhé šlo o zabezpečování potřeb církevních, například zakládání chrámů a jiných náboženských budov nebo dotace na zřízení oltářů (Tůma In Frič, Goulli, 2001:34,35).

Impulesem pro nový rozvoj spolkové činnosti bylo období Národního obrození, kdy došlo k velkému nárůstu různých nadací a společností v oblastech umění, vědy, vzdělávání či kultury (Frič, Šilhánová In Frič, Goulli, 2001:18).

„*Zlatý věk neziskového sektoru*“, jak ho tito autoři nazývají, pak nastal po založení Československé republiky v roce 1918. Velmi časté byly spolky dobrovolných hasičů a velký důraz byl také věnován péči o mládež a trávení volného času (Tůma In Frič, Goulli, 2001:41,44). Autor zmiňuje významnou postavu neziskového sektoru, dceru prvního československého prezidenta, Alici Masarykovou, která se zasloužila o vznik různých mládežnických a ženských organizací nebo místních poboček organizací světových (největší mládežnické organizace YMCA a YWCA, Československý červený kříž aj.), oblíbený byl také skauting, tramping, pěvecké sbory či ochotnická divadla.

Tento slibný vývoj neziskového sektoru byl nejprve ovlivněn na počátku 30. let 20. století pozdní vlnou světové hospodářské krize, která sebou přinesla řadu sociálních problémů, na jejichž řešení se podílely i nestátní organizace a nadace (Tůma In Frič, Goulli, 2001:43). Autor uvádí vznik tzv. polooficiálních subjektů sociální péče, což byly spolky, které spolupracovaly s veřejnými orgány sociální péče a věnovaly se prevenci v oblasti zdraví, dohlížely nad některými ústavami nebo zastupovaly zájmy dětí a mládeže (např. Československý červený kříž, Zemská péče o mládež, Masarykova liga proti tuberkulóze).

Zanedlouho byl vývoj zastaven druhou světovou válkou, okupační režim neziskové organizace rušil nebo alespoň reorganizoval pro své účely (Frič, Šilhánová In Frič, Goulli, 2001:19). Ačkoliv autoři dále uvádějí, že se po válce situace na chvíli opět zlepšila spolu s obnovováním demokracie, některé organizace (i ty významnější jako Sokol nebo Svaz brannosti) se již ocitly pod vlivem politických stran.

Zlepšení tedy netrvalo dlouho a v roce 1948 spolu s nástupem totalitního politického systému bylo sdružování občanů značně omezeno, majetek spolků a organizací byl zkonfiskován a členství občanů v nových masových „dobrovolných organizacích“ (Revoluční odborové hnutí, Jednotné svazy zemědělců ad.) bývalo pouze formálním projevem loajality k režimu, nikoliv autentickým vyjádřením vlastních zájmů (Frič, Šilhánová In Frič, Goulli, 2001:19,20).

Autoři dále říkají, že státem kontrolované nebo řízené organizace se udržely až do poloviny 60. let 20. století, konkrétně do roku 1968, kdy se odehrálo Pražské jaro a tento pokus o změnu režimu zvýšil zájem občanů o veřejné záležitosti. Podle nich byla obnovena aktivita různých organizací, pořádaly se veřejné sbírky a vznikaly nové politické strany, ale i tento krátký záblesk zlepšení byl znovu přerušen, tentokrát vpádem vojsk Varšavské smlouvy a následujícím obdobím normalizace, kdy se celá situace vrátila opět před rok 1960.

Teprve až v osmdesátých letech se aktivita občanských sdružení dostala do mnoha oblastí společnosti, nepřímo pomohla k pádu režimu v listopadu 1989 a s přijetím nového zákona o sdružování občanů o rok později došlo k liberalizaci neziskového

sektoru, kterou následovaly další zákony o sdružování, tentokrát v politických stranách a hnutích, církvi a náboženských skupinách (Frič, Šilhánová In Frič, Goulli, 2001:20). Autoři dodávají, že zákony upravující jednotlivé právní formy neziskových organizací přišly však až v druhé polovině devadesátých let.

3.2.6 Neziskové organizace v současnosti

Asociace nestátních neziskových organizací ČR (ANNO ČR)

Tato organizace sdružuje krajské asociace a desítky nestátních neziskových organizací, hájí zájmy občanů, účastní se vládních jednání v různých oblastech veřejné správy, poskytují poradenství a pomoc pro další rozvoj a vzdělávání (ANNO, 2020, online).

Nadace Neziskovky

Jak uvádí Nadace Neziskovky (2020, online): „*J sme tu pro všechny, které zajímá neziskový sektor.*“ Podle jejich webových stránek shromažďují fakta o neziskovém sektoru v České republice, spravují přidružené webové stránky „Svět neziskovek“, kde píšou o aktuálních veřejně prospěšných aktivitách, v „Grantovém diáři“ mapují grantové a dotační příležitosti pro veřejnost a ve spolupráci s portálem jobs.cz zveřejňují volné pracovní příležitosti na „Burze práce“. Dále uvádí, že poskytují poradenství, předávají know-how neziskovým organizacím, pořádají rekvalifikační i jiné kurzy, konzultují konkrétní problémy a vzájemně propojují NO, firmy a jednotlivce.

Nadace Neziskovky (2020, online) říkají, že klíčový analytický nástroj, který měří vývoj občanského sektoru, je *Index udržitelného rozvoje občanského sektoru (CSOSI)*. Podle nich tento index sleduje vývoj ve dvaceti devíti zemích střední a východní Evropy a Eurasie za posledních patnáct let, zkoumá, jak je pro občanskou společnost příznivé právní prostředí, finanční zajištění, infrastruktura, poskytování služeb, prosazování zájmů aj. Uvádí, že tento index byl vyvinutý v americké *Agentuře pro mezinárodní rozvoj* ve spolupráci s jednotlivými zeměmi, kde je index sledován, a že všechny aspekty se hodnotí na sedmistupňové škále (číslo 1 označuje velmi pokročilou úroveň rozvoje a 7 velmi nízkou).

Tabulka 1: Počet nestátních neziskových organizací v letech 2014–2017

Rok/právní forma	Nadace	Nadační fondy	o.p.s.	Zapsané ústavy	Církevní organizace	Spolky	Pobočné spolky
12/2014	508	1407	2926	123	4158	89956	26118
05/2015	495	1442	2912	206	4156	87698	26225
12/2015	505	1518	2894	388	4166	89584	26423
03/2016	505	1544	2865	488	4166	90412	26463
06/2016	510	1574	2840	557	4170	91307	26583
09/2016	510	1592	2814	626	4170	91931	26359
12/2016	516	1635	2792	686	4177	92878	26370
04/2017	515	1670	2774	752	4171	93651	26414

Zdroj: vlastní zpracování podle Nadace Neziskovky (2020, online)

3.2.7 Neziskové organizace v cestovním ruchu

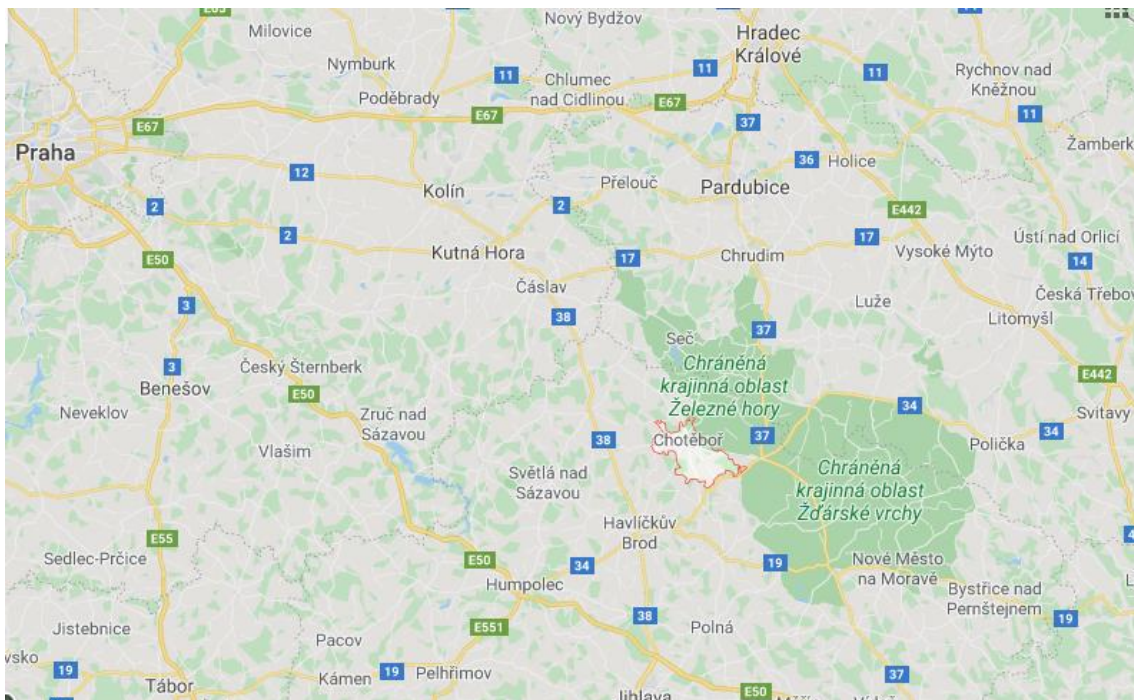
Jakubíková (2009:78) říká, že v cestovním ruchu se lze setkat s různými neziskovými organizacemi, a to jak zahraničními a mezinárodními, tak národními. Mezi zahraničními a mezinárodními uvádí například organizace WTTC (World Travel and Tourism Council – Světová rada cestovního ruchu a turistiky), WATA (World Association of Travel Agencies – Světové sdružení cestovních kancelářů), WWF (World Wide Fund for Nature – Světový fond na ochranu přírody), IUCN (International Union for Conservation of Nature – Mezinárodní svaz ochrany přírody) nebo Greenpeace (nezávislá mezinárodní ekologická organizace).

Z českých to je například Agentura CzechTourism, státní příspěvková organizace, kterou zřizuje Ministerstvo pro místní rozvoj ČR a jejímž hlavním cílem je propagace České republiky jakožto destinace cestovního ruchu (CzechTourism, 2020, online). Velmi známá je také Asociace turistických informačních center (A.T.I.C.), nezávislé profesní sdružení, které hájí zájmy turistických informačních center a stanovilo *Jednotnou klasifikaci turistických informačních center v ČR* (A.T.I.C. ČR, 2020, online).

3.3 Město Chotěboř

3.3.1 Geografie

Chotěboř je město v okrese Havlíčkův Brod v kraji Vysočina, nachází se na Českomoravské vrchovině v těsné blízkosti CHKO Železné hory a CHKO Žďárské vrchy (Mapy Google, 2020, online).

Obr.2: Část mapy České republiky s vyznačeným městem Chotěboř
(Mapy Google, 2020, online)

3.3.2 Historie

Přesné datum založení města Chotěboř není známo, podle dochovaných fragmentů zdiva románského kostelíka se však lze domnívat, že první osada zde stála již ve 12. století (Kolektiv autorů, 2006:11,12). Autoři zmiňují, že v Chotěboři a na dalších místech Českomoravské vrchoviny se nacházely stříbrné doly, což bylo také příčinou toho, že město ve 14. století koupil český král Jan Lucemburský, udělil mu jihlavské městské právo a Chotěboř tak byla povýšena na královské město. Říkají, že koncem 15. století pak město získal Mikuláš ml. Trčka z Lípy, který se zasloužil o rozkvět řemeslné výroby, založení městských lázní či několika rybníků.

Podle nich mělo další vliv na prvopočátky cestovního ruchu například založení vlastivědného muzea či vznik různých uměleckých a zájmových spolků (pěvecký

sbor Doubravan, Sbor dobrovolných hasičů) a významným milníkem byl také příjezd prvního vlaku v roce 1871.

Autoři uvádí, že zde v minulosti převažovala zemědělská výroba (brambory a obiloviny) a lehký průmysl, který vedl ke vzniku prvního většího strojírenského závodu „Eckhardtova továrna“. Tento závod byl podle nich předchůdcem dnešních Chotěbořských strojíren, podnik vyrábějící především potravinářské stroje a svého času zaměstnávající nejvíce lidí v okrese Havlíčkův Brod.

3.3.3 Současnost

K 1.1.2019 má město Chotěboř 9250 obyvatel (ČSÚ, 2020, online), včetně správního obvodu v 31 obcích je to 22 000 obyvatel (Chotěboř, 2020, online).

Od roku 2003 je Chotěboř tzv. „malým okresem“, tedy obcí s rozšířenou působností výkonu státní správy III. stupně, což znamená, že zajišťuje státní správu pro svůj obvod, má vlastní stavební a živnostenský úřad, vyřizuje agendu cestovních dokladů, občanských a řidičských průkazů nebo registraci motorových vozidel (Kolektiv autorů, 2006:23).

V severní části téměř kruhového půdorysu města se nachází především památková zóna starého města, ve východní části dominují sportovní hřiště, v jižní části jsou soustředěny větší průmyslové areály a na západě jsou koncentrovány hlavně rodinné domy (Kolektiv autorů, 2006:24).

Městský úřad pravidelně dvakrát za měsíc vydává časopis Chotěbořské ECHO, který v minulých letech byl zpoplatněn, ale v současnosti se obyvatelům města dodává zdarma do poštovní schránky.

Město Chotěboř také dbá na třídění a likvidaci odpadu. Obyvatelům města je k dispozici sběrný dvůr, třicet veřejných stanovišť kontejnerů na tříděný odpad a nově od počátku roku 2019 byla vlastníkůům a nájemcům rodinných domů poskytnuta možnost zdarma si vypůjčit a umístit si na svůj pozemek nádoby na separovaný odpad (plast, papír, bioodpad), který společně s ostatním odpadem vyváží Technická a lesní správa města (Chotěboř, 2020, online).

Občanská vybavenost

V Chotěboři sídlí velké množství institucí, např. obvodní oddělení Policie ČR a Městská policie, profesionální hasičský záchranný sbor, finanční úřad, úřad práce, banky a pojišťovny, pošta, stanice technické kontroly motorových vozidel a tři čerpací stanice pohonných hmot.

Ve městě se nenachází nemocnice a již řadu let ani lékařská služba první pomoci (pohotovost), ale ordinuje zde řada praktických lékařů a odborníků, funguje zde rehabilitační ústav, pečovatelská služba, stacionář pro tělesně a mentálně postižené a několik lékáren. V roce 2019 započala stavba domova pro seniory.

Oblast školství pokrývá vše od jeslí, přes mateřské školky a základní školy, až po Střední odborné učiliště technické, Obchodní akademii a Gymnázium. Z vyššího vzdělávání se zde nachází Vyšší odborná škola při Obchodní akademii.

Fungují zde restaurace, kavárny, cukrárny, hospody a další stravovací zařízení, řada menších obchodů různého zaměření, z větších obchodů pak Penny market a hypermarket Tesco.

Ke sportovnímu vyžití je zde možné využít zimní a fotbalový stadion, sportovní halu, posilovnu, tenisové kurty, skate park, venkovní workoutové hřiště či různé sportovní oddíly. Zájmové kroužky, kurzy a společenské akce nejen pro děti pořádá Dům dětí a mládeže – Středisko volného času Junior. K dalšímu trávení volného času zde slouží např. městská knihovna, kino, tři velké zahrádkářské kolonie, několik rybníků a Břevnická přehrada, jež je v létě za příznivých podmínek využívána ke koupání a je tak jedinou místní substitucí za chybějící vnitřní nebo venkovní bazén, o jehož stavbě se již mnoho let diskutuje, v současné době však není jednoznačně známo, jestli se ke stavbě přistoupí či nikoliv.

Již zmíněné *Chotěbořské strojírny, a.s.* nejsou jediná zdejší strojírenská firma, v těsné blízkosti jde také o *GCE, s.r.o.* (medicinální, laboratorní a průmyslová zařízení), dále v průmyslové části na okraji města například *Tenez, a.s.* (zařízení pro chemický,

farmaceutický a potravinářský průmysl) *Altec, s.r.o.* nebo *NATE, a.s.* (technologie pro nápojový průmysl). Všechny tyto a další podobné firmy zde poskytují velké množství pracovních příležitostí pro obyvatele Chotěboře i okolí. Nejnovější firmou v průmyslové oblasti je *Pivovar Chotěboř*, který zahájil výrobu v roce 2009 a jehož výrobky jsou držitelem ocenění Česká chuťovka 2019 a značky Regionální produkt Vysočina (Pivovar Chotěboř, 2020, online).

3.3.4 Cestovní ruch

Turistické informační centrum

Infocentrum Chotěboř vykonává svoji činnost od 1.1.2005, je členem Asociace turistických informačních center a podle podmínek CzechTourism patří k oficiálním turistickým informačním centrům (Informační centrum Chotěboř, 2020, online). Podle jejich webových stránek poskytují informace o městě, společenských, kulturních a sportovních událostech, udržují databázi místních institucí, zajišťují předprodej vstupenek, prodávají propagační materiály, je zde k dispozici internet nebo například také zapůjčení trekingových holí a koloběžek.

Infrastruktura

Chotěbořské autobusové i vlakové nádraží zajišťuje řadu spojů, včetně přímých spojů do Pardubic a Havlíčkova Brodu, odkud se cestující mohou jednoduše dostat do Prahy, Brna, České Třebové, Olomouce, Ostravy a mnoha dalších větších měst (MAFRA, 2020, online).

Městem vedou silnice II. třídy ve směru na Havlíčkův Brod (Humpolec, Jihlava – dálnice D1), Golčův Jeníkov (Kolín, Praha), Nasavrky (Chrudim, Pardubice) či Žďár nad Sázavou (Nové Město na Moravě) (Ředitelství silnic a dálnic, 2020, online).

Je zde k dispozici velké množství parkovacích míst pro osobní automobily, avšak jisté procento z nich je zpoplatněno, především v centru města.

Ubytování

Podle Informačního centra Chotěboř (2020, online) nabízí ubytování přímo ve městě Hotel Vysočina, penziony Hrom do Police, Thang Long a Bene, ubytovna při VOŠ, OA a SOUT a také Hotel Fantazie, jenž úzce souvisí s neziskovou organizací SFK

Avalon a Festivalem fantazie, na které se bakalářská práce zaměřuje. Dále uvádí, že turisté mohou využít Penzion U Bambuchů v pět kilometrů vzdálené Libici nad Doubravou nebo Usedlost Gerstein v Horní Krupé (11 kilometrů od Chotěboře).

Stravování

Město Chotěboř nabízí širokou škálu možností, kde se mohou jak obyvatelé, tak turisté, stravovat. K nalezení jsou zde zařízení k rychlému občerstvení (Bonema Kebab House nebo Pizza Tony), ale i kvalitní restaurace (Panský dům, Hrom do Police, Hotel Vysočina, Thang Long) (Informační centrum Chotěboř, 2020, online).

Kulturní památky

Nejvýznamnější památkou města je raně barokní zámek (Kolektiv autorů, 2006:13). Autoři říkají, že kromě toho, že je zámek od roku 1952 sídlem Městského muzea, součástí zámeckého areálu je také kaple Nejsvětější trojice, pískovcová kašna, památkově chráněné Podzámčí (soubor malých domků původně sloužící jako dělnické sídliště), několik soch, lipová a kaštanová alej, anglický park se vzácnými dřevinami a voliérou s pávy. Od 1.1.2020 je z rozhodnutí majitelů celý objekt uzavřen pro veřejnost (Informační centrum Chotěboř, 2020, online).

Mezi místní církevní památky patří kostel sv. Jakuba Většího, kaple Povýšení sv. Kříže, kaple sv. Anny a sloup se sochou Panny Marie a nachází se zde také několik pomníků – pomník obětem holocaustu, pomník obětem první světové války a pomník Ignáta Herrmanna (Kolektiv autorů, 2006:14). Autoři uvádí, že tento spisovatel je zdejším rodákem, a kromě pamětní desky a sochy, které jsou mu věnovány, je po něm také pojmenovaná městská knihovna – knihovna Ignáta Herrmanna.

Pomyslným středem městské památkové zóny je Náměstí T. G. Masaryka, kde je několik památkově chráněných domů včetně radnice a Panského domu, což byl nejstarší z chotěbořských hostinců, kde v roce 1912 strávil tři týdny spisovatel Jaroslav Hašek a údajně zde i napsal několik svých povídek (Kolektiv autorů,

2006:15,16). Autoři z významných osobností města ještě zmiňují malíře Zdenka Rykra, který se proslavil dodnes používaným obalem čokoládové tyčinky Kofila.

Přírodní atraktivita

Nedílnou součástí Chráněné krajinné oblasti Železné hory je přírodní rezervace *Údolí Doubravy*. Jedná se o území mezi bývalým Horním Mlýnem u Chotěboře a Bílkem, kde řeka Doubrava na svém horním toku vyhloubila kaňon a podél které vede zalesněným údolím 4,5 kilometru dlouhá turistická trasa a *Naučná stezka údolím Doubravy* (Kolektiv autorů, 2006:117). Autoři uvádí, že se zde nachází množství skalních útvarů, vyhlídky Čertův stolek a Sokolohrady, kamenná moře nebo vodopády, který v zimě zamrzají a vytváří stovky dlouhých rampouchů (tzv. ledopády).

Vyskytují se zde také vzácné druhy rostlin a živočichů. Především, pokud je voda čistá, je řeka domovem kriticky ohrožených raků říčních (AOPK ČR, 2020, online). O rozvoj tohoto mikroregionu se zaslouhuje Svazek obcí Podoubraví a jeho 29 členských obcí (Svazek obcí Podoubraví, 2016, online).

V návaznosti na údolí řeky a pověst „Čertův stolek“ s ním spojenou stojí v Chotěboři od roku 2013 přes tři metry vysoká, desetitunová socha od žďárského sochaře Michala Olšiaka (CzechTourism, 2020, online). Jedná se o sochu čerta, který hraje šachy a nachází se na začátku Naučné stezky údolím Doubravy ve směru z Chotěboře.

4 Praktická část

4.1 Neziskové organizace na Vysočině

Dle oficiálních webových stránek kraje Vysočina v tomto kraji sídlí téměř sedm tisíc nestátních neziskových organizací (Brothánková, 2017, online).

„V nestátních neziskových organizacích se podle výzkumů angažuje více než polovina populace naší republiky.“ (Martin Černý In Tesařová, Špaček, 2006:6).

Podle Černého byl tohle jeden z argumentů pro realizaci „Komplexní analýzy nestátního neziskového sektoru v kraji Vysočina“. Říká, že neziskový sektor má obrovskou společenskou sílu, ale také, že o jeho působení na Vysočině neexistovalo mnoho údajů.

V roce 2005 zástupci NNO pracovali na *Strategii rozvoje nestátního neziskového sektoru v kraji Vysočina* a zaznamenali značný problém s absencí vstupních dat (např. počet aktivních organizací nebo jejich ekonomická situace) (Tesařová, Špaček, 2006:7). V podobné situaci se podle nich ocitl také realizační tým projektu *Partnerství pro Vysočinu*. V rámci toho projektu byla v období mezi podzimem roku 2005 a jarem 2006 zrealizována *Komplexní analýza nestátního neziskového sektoru v kraji Vysočina*, jež byla doposud ojedinělá, vzhledem k obtížnosti získání relevantních dat a nedostatečné možnosti spolupráce s jednotlivými subjekty (Tesařová, Špaček, 2006:7).

Autoři uvádí, že členové realizačního týmu (pracovníci Krajského úřadu kraje Vysočina a zástupci NNO) pomocí dostupných údajů Českého statistického úřadu kontaktovali přes pět tisíc registrovaných organizací s působností v kraji, aby zjistili stav jejich činnosti, ekonomickou situaci nebo potřeby pro rozvoj. Jejich cílem údajně nebylo získat data pouze od určitého vzorku, ale od všech fungujících NNO, a ačkoliv se jim nepodařilo tohoto cíle dosáhnout, získali uspokojivě reprezentativní vzorek zahrnující především organizace, které mají větší dopad v širším měřítku (kvalifikace pracovníků, pravidelné působení, ekonomické ukazatele).

Současně se sběrem dat pro *Komplexní analýzu nestátního neziskového sektoru v kraji Vysočina* získal Odbor regionálního rozvoje kraje Vysočina kontaktní údaje na neziskové organizace a s jejich souhlasem byly zařazeny do databáze nestátních neziskových organizací „Partnerství pro Vysočinu“ (Krajský úřad Vysočina, 2005, online). Tato databáze slouží Krajskému úřadu, jednotlivým organizacím, obcím i jednotlivcům, kteří mají zájem o spolupráci s neziskovým sektorem (Krajský úřad Vysočina, 2005, online). Organizace jsou zde děleny několika způsoby:

- 1) dle oboru činnosti: zdraví, vzdělání a výzkum, volný čas, sport, sociální služby, památky, ochrana životního prostředí, ochrana práv, politika, odbory, náboženství a církve, mezinárodní aktivity, kultura, komunitní rozvoj a bydlení, hospodářská a profesní sdružení, filantropie a dobrovolnictví, činnosti jinde neuvedené
- 2) dle místa
- 3) dle ORP (obec s rozšířenou působností)
- 4) zda je členem sdružení KOUS (Koordinační uskupení neziskových organizací)

Ačkoliv první neziskové organizace začaly svou činnost koordinovat ve druhé polovině devadesátých let dvacátého století, až v roce 2008 vzniklo seskupení KOUS (Koordinační uskupení neziskových organizací), které se stará o poradenství, vzdělávání, právní či grantovou pomoc neziskovým organizacím na Vysočině (KOUS Vysočina, 2018, online). Podle jejich webových stránek má tato organizace k 31.12.2019 více než 160 členů, přičemž číslo stále vzrůstá. Mezi členské organizace patří například *Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob, Organizace nevidomých, Rada dětí a mládeže kraje Vysočina, Spolek přátel železnic Chotěboř, Kynologický klub Moravské Budějovice, Mykologický klub Jihlava, Oblastní spolek Českého červeného kříže Havlíčkův Brod*, další oblastní charity, různé sportovní kluby, mateřská a rodinná centra nebo církevní sdružení (KOUS Vysočina, 2018, online).

4.1.1 Neziskové organizace v Chotěboři

V Chotěboři úspěšně funguje celá řada neziskových a zájmových organizací v různých oblastech. Kolektiv autorů (2006:24) uvádí, že jsou zde registrovány desítky různých spolků, sdružení, neziskových organizací, kapel nebo sportovních klubů. Dle databáze Partnerství pro Vysočinu (Krajský úřad Vysočina, 2005, online) se jedná například o volnočasové skupiny *TJ Sokol Chotěboř*, *Sdružení důchodců Chotěboř*, *Český svaz včelařů*, *Junák – český skaut*, *Sportovní klub Buttula Chotěboř*, *Oddíl moderního sportovního karate*, kulturní občanské sdružení *Quovadis?*, *Smíšený pěvecký sbor Doubravan Chotěboř* nebo *SFK Avalon* (o němž samostatně pojednává kapitola **4.2.2 Historie**). V oblasti filantropie a dobrovolnictví zde vykonává funkci *Nadační fond na podporu tělesně a mentálně postižených dětí a dospělých z Chotěboře a okolí Čtyřlístek* a sociální služby zde zajišťuje spolek *Benediktus* (Krajský úřad Vysočina, 2005, online).

4.2 Festival fantazie

4.2.1 Základní informace o festivalu

Festival fantazie (též velmi často označován zkratkou FF) je největším festivalem popkultury v České republice (Festival fantazie, 2011, online). Podle slovníku cizích slov (2020, online) se popkultura charakterizuje jako zábava pro širokou masu obyvatelstva; zábava, která je v současné době populární, oblíbená.

Festival je přístupný všem, avšak primárně je určen pro fanoušky žánrů fantasy a science fiction, jejichž popularita v literárním, filmovém či herním světě je nepopíratelná. Umělecký žánr fantasy je založený na základě mýtů, pohádek, rytířských eposů, legend apod. a je typický hlavně využitím magie a nadpřirozených prvků, mimozemských technologií, bytostí se zvláštními schopnostmi či extrémní silou (Dobré knihy, 2020, online). Žánr science fiction (zkráceně sci-fi) se zaměřuje spíše na vědu, vesmír, technologie, přírodní jevy či alternativní budoucnost (Dobré knihy, 2020, online). Nadřazeným pojmem pro umělecká díla žánrů fantasy, science fiction a horor je „fantastika“ nebo „fantastická literatura“, ačkoliv pojem

„fantastika“ se v současnosti běžně používá i v souvislosti s filmy, komiksy nebo hrami (Dobré knihy, 2020, online).

Nezisková organizace SFK Avalon tento festival pořádá každoročně již od roku 1996 ve městě Chotěboř na přelomu června a července (Festival Fantazie, 2011, online). Uvádí, že v současnosti se přes tři tisíce unikátních návštěvníků účastní tematických přednášek vedených jak laiky, tak odborníky, má možnost shlédnout hrané i animované filmy a seriály, zahrát si karetní, deskové a figurkové hry či využít herních konzolí. Program probíhá v tzv. liniích, jež se dělí na jednotlivé bloky, např. literární fantastika (*Avalcon*), knihy a filmy o Harry Potterovi (*PotterFan*), seriál Hvězdná brána (*Gatecon*), knihy a seriál Hra o trůny (*ThroneCon*), sportovní aktivity pořádané venku (*OutCon*), japonská a orientální kultura (*Asian Stuff*), soutěž v kostýmech (*Cosplay*), řada programů zahrnující videohry (konzole Xbox, PlayStation, Nintendo, unikátní staré videohry) a mnoho dalších (Festival fantazie, 2011, online).

Součástí festivalu jsou také besedy s různými známými osobnostmi či odborníky ve svém oboru, jenž se pořadatelé snaží každý rok sehnat, aby přilákali ještě více návštěvníků a zpestřili program. Mezi ty nejznámější zúčastněné patří například herci Christopher Judge, Teryl Rothery a kanadský herec českého původu David Nykl (seriál *Hvězdná brána*), světově proslulý autor série *Hra o trůny* George R.R. Martin, polský spisovatel Andrzej Sapkowski (série *Zaklínač*), britský hudební producent James Fitzpatrick, z českých známých osobností pak herec Martin Písařík, spisovatel Ondřej Neff, herečka a dabérka Kateřina Lojdová, herní designér Dan Vávra aj. (Festival fantazie, 2011, online).

Obr.3: Logo Festivalu fantazie
(Katalog spolků, 2017)

Festival se tradičně koná v Chotěboři v ulici Tyršova a v přilehlých budovách (Kino Družba, Sokolovna, Dům dětí a mládeže – Středisko volného času Junior a Sportovní hala). V těsné blízkosti se nachází Zimní stadion, Základní škola Smetanova a Obchodní akademie, které se po dobu festivalu využívají k ubytování účastníků.

Obr.4: Letecký pohled na město Chotěboř s vyznačenými body, nejdůležitějšími pro Festival fantazie (Seznam.cz, a.s., 2020, upraveno)

Tabulka 2: Legenda vyznačených bodů na obrázku 4

1	Zimní stadion	10	Bonema Kebab House
2	Sportovní hala	11	Turistické informační centrum
3	DDM – SVČ Junior	12	COOP
4	Sokolovna	13	Hrom do Police
5	Kino Družba	14	ThangLong
6	ZŠ Smetanova	15	Penny market
7	Obchodní akademie	16	Tesco
8	Pizza Tony	17	Vlakové nádraží
9	Panský dům	18	Hotel Fantazie

Zdroj: vlastní zpracování

4.2.2 Historie

Pro správné pochopení významnosti Festivalu fantazie pro cestovní ruch v dané lokalitě je nutné znát původ událostí tohoto druhu, důvod jejich vzniku a základní informace o pořádajících organizacích.

„Na rozdíl od USA, kde i vzhledem k velikosti trhu a k hollywoodským filmovým studiím vznikaly profesionální organizace a je pořádána řada profesionálních conů s mnoha tisíci účastníky, v Evropě zůstává činnost národních Fandomů spíše v rovině dobrovolné a neplacené činnosti.“ (Václav Pravda, 2005, online)

Pravda (2005, online) říká, že neorganizovaná hnutí fanoušků science fiction se postupem času stala jistými společenskými organizacemi označovanými jako „fandom“, ale nedostala se do podoby profesionálních organizací s placenou administrativou. Podle něj to však nikdy nebránilo fanouškům, aby v rámci menších science fiction klubů (SFK) aktivně organizovali tisíce různých společenských, kulturních nebo sportovních aktivit, jak pro ostatní fanoušky, tak pro veřejnost.

Tyto jednotlivé kluby přibližně od sedmdesátých let dvacátého století oficiálně zastřešuje **Československý fandom**, který pro Česko a Slovensko z historických i praktických důvodů zachovává vzájemnou integritu (FantasyPlanet, 2020, online). FantasyPlanet (2020, online) uvádí, že s pomocí této organizace bylo roku 1982 v Pardubicích uspořádáno první národní setkání českých a slovenských příznivců fantastiky s názvem „Parcon“. „Par“ je část z názvu města „Pardubice“ a zkratka „con“ pochází z anglického „convention“ (shromáždění, sjezd, sraz) (Festival fantazie, 2011, online). Po odchodu hlavního organizátora Pavla Poláčka z Pardubic v roce 1987 se Parcon stal putovní akcí, což znamená, že jednotlivé kluby soutěží o jeho uspořádání (Festival fantazie, 2011, online). Chotěbořský SFK Avalon tuto událost zatím pořádal v letech 1998, 2002, 2003, 2005 a 2011 v rámci Festivalu fantazie, ačkoliv poprvé kandidoval na pořádání již v roce 1996, vzhledem k nedostatku zkušeností však nebyl vybrán a následující dva roky využil k důkladnější přípravě (Pravda, 2005, online).

Eurocon

Jistým zlomem v oblasti organizovaného setkávání fanoušků fantasy a science fiction na evropské úrovni bylo konání akce *European Science Fiction Convention*, zkráceně „Eurocon“, poprvé v roce 1972 ve městě Trieste v Itálii (Pravda, 2005, online). Současně zde byla založena mezinárodní organizace *European Science Fiction Society*, jenž má za cíl všeobecně propagovat science fiction v Evropě a science fiction evropského původu propagovat ve světě (ESFS, 2020, online).

Pravda (2005, online) uvádí, že se zde zástupci národních fandomů setkávají, aby si vyměňovali zkušenosti nebo řešili organizační záležitosti a také zde rozhodli o konání dalšího Euroconu.

Od prvního setkání se tato událost uskutečnila alespoň jednou za dva roky v desítkách evropských zemích (vícekrát již v Itálii, Francii, Irsku, Polsku nebo Německu, dále např. v Belgii, Maďarsku, Dánsku, San Marinu, Skotsku či na Ukrajině) a v roce 2020 by měl proběhnout čtyřicátý druhý ročník ve městě Rijeka v Chorvatsku (ESFS, 2020, online).

Podle ESFS (2020, online) Česká republika přišla poprvé na řadu v roce 2002, kdy Eurocon hostilo právě město Chotěboř. Pravda (2005, online) říká, že Eurocon byl v té době největším setkáním fanoušků fantastiky v České republice (až 1300 účastníků, 250 pořadů, 125 projekcí, nespočet her a turnajů) a zúčastnily se ho i takové osobnosti jako americký autor nyní světově proslulé série Hra o trůny George R.R. Martin nebo polský autor populární série Zaklínač Andrzej Sapkowski.

Podruhé dostala Česká republika možnost pořádání v roce 2010, a to v Českém Těšíně společně s Polskem a Slovenskem (ESFS, 2020, online).

SFK Avalon

V době konání prvního Euroconu v roce 2002 v Chotěboři již od roku 1994 působil klub SFK Avalon (Festival fantazie, 2011, online).

Dle obchodního rejstříku (2020, online) oficiálně vznikl pod právní formou „občanské sdružení“ 4.10.2001. Po rekodifikaci soukromého práva v roce 2014 svou právní formu změnil na „spolek“ a v současnosti se na něj tedy vztahuje

zákon č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník (Zákony pro lidi, 2020, online). Spadá do kategorie vzájemně prospěšných NO, je to tedy organizace, která svoji činnost provozuje za účelem věnovat se zájmům svých členů s přesahem do širší veřejnosti (Nadace Neziskovky, 2020, online).

Název organizace je spojením zkratky SFK pro „science fiction klub“ a slova „Avalon“, což je odkaz na dříve populární fantastickou knižní sérii *Amber* od amerického autora Rogera Zelaznyho (Festival fantazie, 2011, online).

Zakladatelem klubu a hlavním organizátorem Festivalu fantazie je Ing. Václav Pravda, který se narodil 17. 8. 1969 v Havlíčkově Brodě, vystudoval obor Automatické řízení a inženýrský informatika na ČVUT v Praze, a především je nadšeným čtenářem fantastické literatury, autorem řady povídek a výrobcem plastikových sci-fi modelů (Databáze knih, 2020, online). Také je vydavatelem časopisu *Zbraně Avalonu*, členem rady *Československého fandomu*, předsedou rady sdružení *Liga podpory neofanů* a majitelem *Hotelu Fantazie* v Chotěboři (Festival fantazie, 2011, online).

Od roku 1996, tedy šest let před začátkem zmíněného hlavního evropského setkání Eurocon, spolek SFK Avalon každý rok organizoval setkání fanoušků fantastické literatury s názvem „Avalcon“, což je kombinací názvu spolku a výrazu pro tento druh setkání - „con“ (Pravda, 2005, online). Od roku 1999 tato událost nese hlavní název „Festival fantazie“, ale Avalcon zůstává součástí festivalu jakožto linie literární fantastiky a stejně tak národní setkání Parcon je případně pořádáno v rámci tohoto festivalu (Festival fantazie, 2011, online).

Akademie science fiction, fantasy a hororu (ASFFH)

ASFFH je nezávislé sdružení odborníků, funguje pod právní formou „zapsaný spolek“ od roku 1995 a zastřešuje v České republice fantastický žánr ve všech různých podobách (ASFFH, 2020, online). Podle jejich webových stránek je jejich hlavním cílem sledovat a oceňovat tvorbu v tomto žánru (např. knihy a komiksy, filmy a seriály, videohry). Starají se také o propagaci mimo svoji komunitu, podporují fanouškovské akce, pomáhají je spoluorganizovat nebo je alespoň

zaštiťují a pomáhají rozvíjet autorskou tvorbu (ASFFH, 2020, online). Podle nich se členem může stát kdokoliv, kdo má zájem o tvorbu v oblasti fantastiky a o sdílení stejných hodnot jako Akademie (spisovatel, redaktor, editor, ilustrátor, organizátor fandomového hnutí aj.) a byl doporučen alespoň třemi stávajícími členy.

Již od svého založení udílí *Ceny Akademie science fiction, fantasy a hororu*, kterými se tradičně oceňují hlavně autoři literární či filmové tvorby, výtvarníci nebo překladatelé (ASFFH, 2020, online). Například se jedná o světové spisovatele Andrzeje Sapkowskiho a George R.R. Martina, z českých autorů ocenění získal např. Ondřej Neff, Jan Kantůrek nebo i hlavní organizátor Festivalu fantazie, Václav Pravda, za svůj časopis *Zbraně Avalonu* (LPN, 2020, online).

Události podobného charakteru

SFK Avalon kromě Festivalu fantazie také pořádá řadu menších, ale podobně oblíbených setkání. Jedná se například o FanCity, Silicon nebo Avalcon Classic, které se odehrávají v chotěbořském Hotelu Fantazie, nebo PragoFFest, jenž je pořádán v Praze (Festival fantazie, 2011, online).

V Praze, konkrétně v kongresovém centru O2 Universum, také v únoru roku 2020 proběhl historicky první český Comic-Con Prague (Comic-Con Prague, 2020, online). Václav Pravda pro tuto událost vytvořil samostatnou společnost *Comic-Con Prague, s.r.o.*, ale organizace stále probíhala v úzké spolupráci s chotěbořským spolkem SFK Avalon a také s mediální společností Active Radio, a.s. (Comic-Con Prague, 2020, online). Tato událost se obsahově neliší od Festivalu fantazie, avšak vznikla po vzoru původního amerického *Comic-Con International*, který od sedmdesátých let dvacátého století pořádá v kalifornském San Diegu rovněž nezisková organizace, a kde návštěvnost ovšem dosahuje až 130 tisíc (San Diego Comic Convention, 2020, online).

V České republice pak probíhá řada dalších akcí zaměřených na fantastický žánr. Jedná se například o setkání *Fantastická Ostrava* (Fantastická Ostrava, 2019, online), setkání fanoušků japonské popkultury *Advik* v Plzni, brněnský *Con-ec* (Economia, 2020, online) nebo *Animefest* (Brněnští otaku, 2017, online).

4.2.3 Další informace o Festivalu fantazie

Festival fantazie se dotýká celého města, velkého množství občanů a řady institucí a jeho příprava a uskutečnění si tak vynucuje provedení jistých úprav.

Pravidla stanovená organizátory

Na oficiálních webových stránkách Festivalu fantazie (2011, online) je uveden seznam základních pravidel, kde je hned prvním hlavním bodem povinnost účastníka seznámit se s těmito pravidly.

V rozhovoru pro internetový portál www.kritiky.cz ze dne 27.6.2003 Václav Pravda, hlavní pořadatel FF, mluvil o akci, která tomuto festivalu předcházela: *„Avalcon pořádá choťebořský sci-fi klub Avalon za pomoci řady dalších organizací. Pořadatelé jsou dobrovolníci, kteří věnují přípravě a realizaci stovky hodin práce bez nároku na odměnu, prostě protože je to baví. V zásadě jde o velmi komplikovaný projekt – kombinace obrovské konference a festivalu – a jen tento způsob organizace dovoluje udržet nízké vstupné a nekomerční ráz setkání. Organizátoři prakticky bez sponzorů zajišťují program (zvaní zahraničních i domácích hostů a účinkujících, sestavení a ladění programu, technické podmínky), zázemí (pronájem sálů, smlouvy s ubytovacími a stravovacími zařízeními), materiály (přihlášky, propagace, materiály pro účastníky), pořadatelské služby a občerstvení. Takhle to vypadá jednoduše a na dobře provedeném conu ani nemá být poznat, jak je to ve skutečnosti složité a náročné.“*

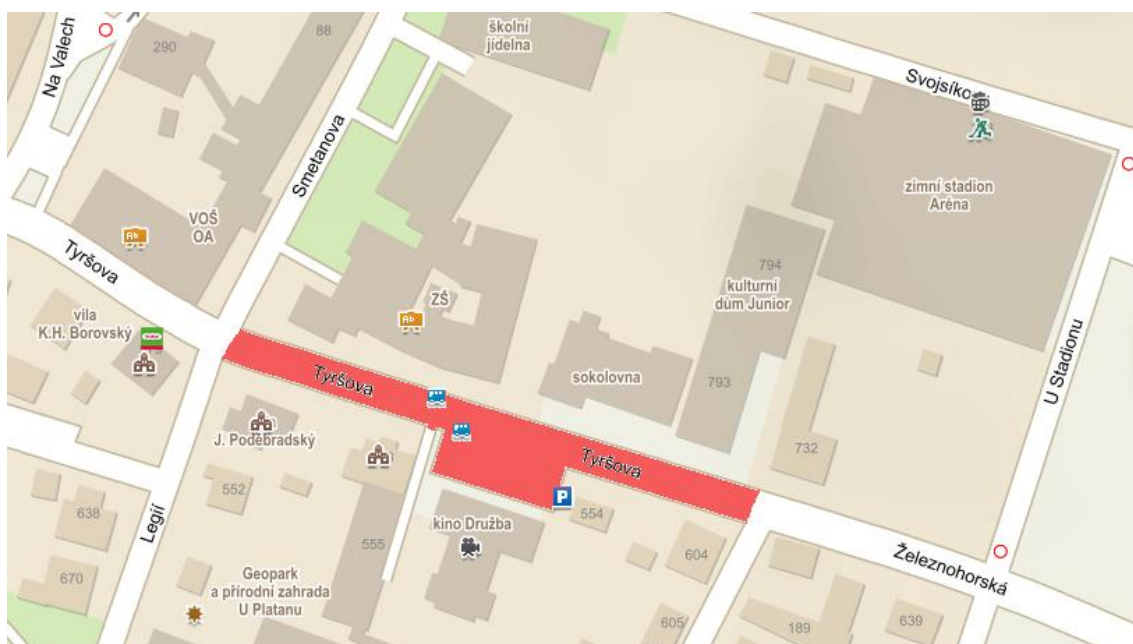
Ačkoliv zde hovořil o předchůdci Festivalu fantazie, stejný popis lze aplikovat i na Festival fantazie samotný. Na přípravě celé akce se podílí především velké množství dobrovolníků, kteří nemají nárok na finanční ohodnocení odpovídající jejich práci. Od účastníků je tedy vyžadována větší informovanost, zodpovědnost a respekt, než by tomu mohlo být na jiných akcích.

Tyto pravidla stručně shrnují vše od obvyklého slušného chování ve společnosti a respektu k pořadatelům, jiným účastníkům a všeobecně svému okolí, přes popis třídění odpadu, prokazování se identifikačním náramkem u vchodů a speciální kartičkou na ubytování, po dodržování bezpečnostních a požárních předpisů,

zákonů České republiky a vyhlášek Městského úřadu Chotěboř (Festival fantazie, 2011, online). Seznam pravidel je také vytištěn na velkém plakátu, který je po celou dobu konání festivalu vyvěšen před jednou z hlavních budov. Nedodržení pravidel může vést k vyloučení z festivalu bez náhrady vstupného či v případě zásadního porušení i k doživotnímu vyloučení z účasti (Festival fantazie, 2011, online).

Uzavření ulice Tyršova

První důležitou úpravou běžného chodu města je uzavření úseku ulice Tyršova, kde se nachází Sokolovna, Kino Družba, Dům dětí a mládeže – Středisko volného času Junior a Sportovní hala (Obr.5). V těchto budovách se odehrává většina programů a jejich běžná činnost je po dobu festivalu buď pozastavena nebo upravena. Tyto budovy se nachází v těsné blízkosti a venkovní prostor mezi nimi je využíván pro různé občerstvovací stánky či venkovní aktivity. Uzavřená část ulice se tak stává neprůjezdnou pro automobily či autobusy, je však stále průchozí pro pěší.

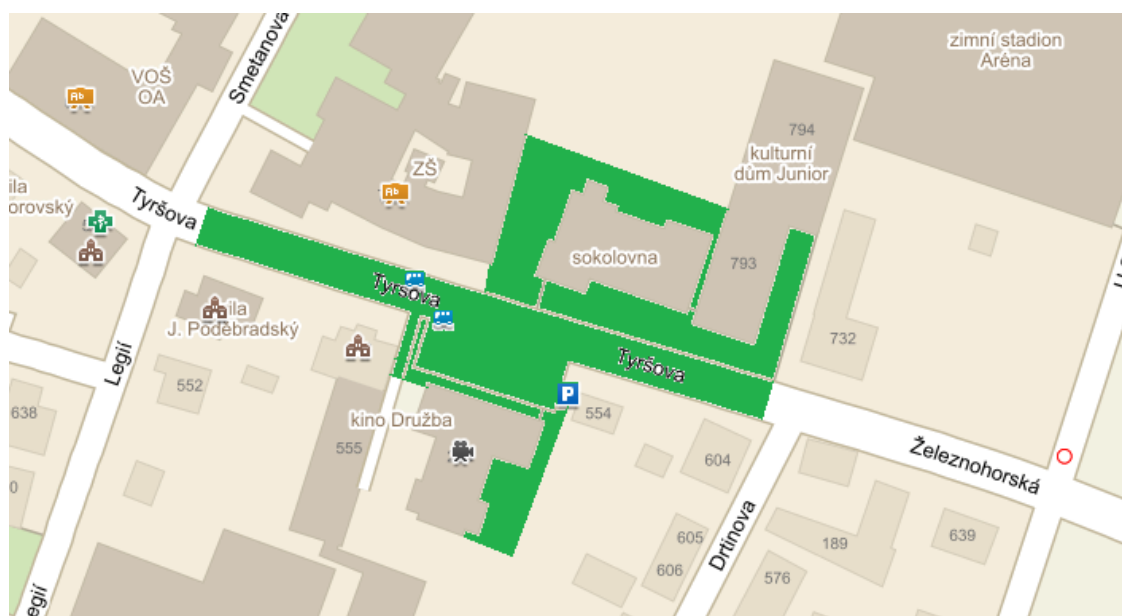

Obr.5: Mapa oblasti konání Festivalu fantazie s vyznačeným uzavřením části ulice Tyršova
(Mapy Google, 2020, upraveno)

Konzumace alkoholu na veřejnosti

Další změnu s sebou přináší *Obecně závazná vyhláška č.3/2015, kterou se na území Chotěboře reguluje konzumace alkoholu na veřejnosti* (Město Chotěboř, 2020, online), jež obvykle zakazuje pití alkoholu na uvedených veřejných místech, včetně ulice Tyršova. Pořadatelé mají po dobu festivalu udělenou výjimku, kdy účastníkům v případě dodržování klidu a slušného chování za konzumaci alkoholických nápojů v ulici Tyršova (Obr. 6) nehrozí trestní postih (Festival fantazie, 2011, online).

Kouření vodních dýmek a cigaret klasických či elektronických je povoleno pouze na vyznačených místech, úplně zakázáno je především ve vnitřních občerstvovacích stáncích a ve venkovních prostorách u občerstvovacích stánků v době od 12 do 14 a od 18 do 21 hodin, tedy v době, kdy se účastníci obvykle nejvíc stravují (Festival fantazie, 2011, online).

Obr.6: Mapa s vyznačenou oblastí, kde je po dobu trvání festivalu povolena konzumace alkoholu na veřejnosti
(Festival fantazie, 2011, online)

Noční klid

Festival nefunguje bez přestávky, většina programových linií začíná v ranních či dopoledních hodinách a pokračuje do noci. Festival má tak upravenou dobu nočního klidu od 0:00 do 8:00 hodin (Festival fantazie, 2011, online). Pro zbytek města platí běžný noční klid, tedy od 22:00 do 6:00 hodin.

Identifikační náramky

Každý účastník festivalu, ať už celého nebo jen jedné hodiny, musí mít na zápěstí náramek, který dostane buď první den příjezdu nebo při samostatné platbě na recepci. Náramky mají formu pevné papírové pásky a jsou barevně odlišené v návaznosti na to, na jaký den/dny platí. Toto opatření pomáhá organizátorům rozlišit účastníky, kteří si vstup poctivě zaplatili, a zabránit vstupu osobám, které nemají vstupné zakoupené. Bez platného náramku tedy osoba nemůže být vpuštěna do budov s programem.

Identifikační náramky nosí také všichni organizátoři. Tyto náramky však nejsou kvůli rozlišení barevné, ale bílé.

Vstupné

Registrace, objednání vstupenek, ubytování a dalších služeb předem probíhá přes systém *Amber*, kam je účastník jednoduše naveden na webových stránkách festivalu (Festival fantazie, 2011, online). O výši vstupného rozhoduje v první řadě datum přihlášení – účastníci, kteří se přihlásí dříve, mají vstupné nižší (Tabulka 3).

Vstupné je také možné zakoupit kdykoliv za plnou cenu na recepci festivalu. Kromě celodenního vstupného je zde možné zakoupit speciální druhy vstupného: půldenní, klouzavé půldenní, hodinové nebo večerní (Festival fantazie, 2011, online). Klouzavé půldenní vstupné znamená, že si návštěvník předplatí plnou cenu za daný den, pracovník na recepci mu na náramek napíše čas, kdy vstupné zakoupil a pokud se vrátí do určitého času, bude mu zpět vrácena poměrná částka. Večerní vstupné se pak využívá především kvůli speciálním večerním programům nebo projekcím v kině.

Slevy jsou poskytovány dětem pod 12 let, majitelům průkazu ZTP a seniorům, osoby mladší patnácti let se mohou zúčastnit s písemným souhlasem zákonného zástupce nebo s doprovodem zodpovědné zletilé osoby (Festival fantazie, 2011, online).

Tabulka 3: Ceník vstupného rozdělený dle dnů účasti a data platby (2019)

den	platba do 31.5.	platba do 19.6.	platba později
pátek 28.6.	150 Kč	180 Kč	200 Kč
sobota 29.6.	300 Kč	350 Kč	380 Kč
neděle 30.6.	270 Kč	300 Kč	330 Kč
pondělí 1.7.	270 Kč	300 Kč	330 Kč
úterý 2.7.	270 Kč	300 Kč	330 Kč
středa 3.7.	270 Kč	300 Kč	330 Kč
čtvrtek 4.7.	270 Kč	300 Kč	330 Kč
pátek 5.7.	300 Kč	350 Kč	380 Kč
sobota 6.7.	300 Kč	350 Kč	380 Kč
neděle 7.7.	50 Kč	80 Kč	100 Kč
celý festival	2200 Kč	2500 Kč	2800 Kč

Zdroj: vlastní zpracování podle Festival fantazie (2011, online)

Ubytování

Organizátoři doporučují využít možnost objednávky ubytování předem při přihlášení na festival, přičemž účastníci mají na výběr z několika kategorií různé kvality (Festival fantazie, 2011, online):

- Penzion: dvoulůžkové pokoje s příslušenstvím v Penzionu Bene
- Hotel+: dvou až čtyřlůžkové pokoje s příslušenstvím v hotelech Vysočina, ThangLong a Fantazie
- Hotel: dvou až třílůžkové pokoje v hotelu Vysočina, dvou až šestilůžkové starší pokoje v hotelu Fantazie
- Ubytovna: dvou až třílůžkové pokoje bez příslušenství na internátu Obchodní akademie a Praktické školy nebo v hotelu Fantazie
- Internát: čtyř až šestilůžkové pokoje v hotelu Fantazie nebo na internátu Obchodní akademie
- Lůžko: kovová vojenská postel s matrací a lůžkovinami v hotelu Fantazie

- Spací pytel+: místo pro spací pytel ve třídách ZŠ Smetanova a Obchodní akademie
- Spací pytel: místo pro spací pytel nebo samorozkládací stan na ploše pokryté umělým kobercem na zimním stadionu

Tabulka 4: Cena ubytování v Kč dle ubytovacího zařízení a počtu nocí (2019)

Ubytování / počet nocí	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Penzion	850	1700	2400	3200	4000	4800	5600	6200	6980
Hotel +	700	1400	1800	2400	3000	3600	4200	4400	4950
Hotel	570	1140	1500	200	2500	3000	3500	3680	4140
Ubytovna	460	920	1200	1600	2000	2400	2800	2960	3330
Internát	350	700	900	1200	1500	1800	2100	2240	2520
Lůžko	240	480	600	800	1000	1200	1400	1480	1670
Spací pytel +	120	240	300	400	500	600	700	720	810
Spací pytel	100	200	240	320	400	480	560	560	630

Zdroj: vlastní zpracování podle Festival fantazie (2011, online)

Ubytování je teoreticky možné zakoupit i na recepci po začátku festivalu, je zde však velmi malá pravděpodobnost výběru ubytovacího zařízení, pokud vůbec nějaké místo kdekoliv zbývá.

Stravování

Kromě restaurací a dalších stravovacích zařízení ve městě se účastníci mohou občerstvit přímo na festivalu. Stánky se nachází jak ve venkovním prostoru mezi hlavními čtyřmi budovami, tak uvnitř těchto budov. Jedná se o jednoduché občerstvovací stánky především s nealkoholickými i alkoholickými nápoji, slanými a sladkými pochutinami a základním výběrem hlavních jídel.

Ve spolupráci s Obchodní akademií a jejich školní jídelnou festival také nabízí možnost zakoupení snídaní, obědů a/nebo večeří (Festival fantazie, 2011, online). Pořadatelé ale upozorňují, že účastníci si toto jídlo musí předem objednat v přihlášce, není k zakoupení na místě jako tomu je u občerstvovacích stánků.

Další služby

Na festivalu je zdarma k dispozici zdravotní služba a šatna, za vratnou kauci 50 Kč také sprcha ve sportovní hale, dále mohou účastníci využít Tiskové a technické centrum, půjčovnu sportovních pomůcek nebo dětský koutek, který z důvodu nedostatku pořadatelů pomáhají zřídit sami účastníci-rodiče (Festival fantazie, 2011, online).

Financování

Financování probíhá z největší části z vlastních zdrojů (z předchozích zisků), z části je akce také sponzorována např. společnostmi Lancraft, Nintendo (platinoví partneři) Albi, Mindok, REXhry (zlatí partneři), Pivovar Chotěboř, havlíčkobrodský pivovar Rebel, Komárovo knihkupectví (stříbrní partneři), Kudy z nudy nebo Chrudimka (bronzoví partneři) (Festival fantazie, 2011, online).

4.3 Organizační tým

4.3.1 Povinnosti organizátorů

Každý nový zájemce o práci na festivalu musí kontaktovat hlavního organizátora Václava Pravdu, následně se zaregistrovat do systému ARES, kde vyplní své osobní údaje a preferovanou pracovní pozici, dny a dobu. O konečné verzi umístění ale rozhodují hlavní pořadatelé.

Před zahájením festivalových příprav jsou všichni přihlášení pořadatelé povinni absolvovat školení BOZP (Bezpečnost a ochrana zdraví při práci). Mohou se buď zdarma zúčastnit osobně nebo využít zpoplatněného online semináře. Kromě toho se zde také určí pracovní pozice a služby na první den příprav a podepisuje se dohoda o provedení práce.

Přadatelé mají stejně jako návštěvníci povinnost nosit identifikační náramek. Nesundávají je až do skončení festivalu, ani pokud organizátor není zrovna ve službě. V pracovní době ale musí také nosit organizátorské tričko. To je výrazně oranžové (případně červené nebo černé v případě obsluhy stravovacích úseků) a je

na něm nápis „Pořadatel“ nebo „STAFF“. Organizátor má u sebe vždy jeden kus, ale může si ho libovolně měnit ve skladu oproti podpisu.

Služba se zapisuje do docházkového listu, který má k dispozici každý úsek. Organizátor si sám hlídá zápis příchodu a odchodu a neodchází, dokud není vystřídán další směnou.

Pořadatel, ač není ve službě, ale pohybuje se v prostorách festivalu, je povinen na požádání pomoci svým kolegům.

Všichni pracovníci u vchodů, uklízeči, zdravotníci, hlavní pořadatelé, případně vedoucí jednotlivých úseků mají vždy k dispozici vysílačku. Uskutečněné volání přijímají všechny vysílačky, ale pouze ten, který je žádán, se ohlásí zpátky.

I přes to, že práce s lidmi může být opravdu náročná, obzvláště s těmi pod vlivem alkoholu, všichni organizátoři musí stejně jako účastníci dodržovat zásady slušného chování.

Další povinnosti se odvíjejí od jednotlivých pracovních pozic a náplně práce.

4.3.2 Pracovní pozice

Všechny pracovní pozice zde zastávají dobrovolníci. Lidé, kteří zde pracují již více let, mají většinou svoji stálou zavedenou pozici, ke které se vrací, kdežto nováčci jsou přiřazeni tam, kde jsou zrovna potřeba.

Pořadatel musí dovést 15 let nejpozději v den zahájení příprav, 18 let, pokud se hlásí na jinou práci než úklid.

Recepce

Recepce se tradičně nachází ve vstupní hale v prostorách kina. Vede ji skupina zkušených pracovníků, na pomoc s jednoduššími úkoly přichází dobrovolníci dle potřeby.

Recepce má na starost odbavení předem přihlášených účastníků, výdej předem objednaných propagačních materiálů (plakáty, placky, brožury, trička), prodej vstupenek na místě, řeší reklamace či různé další problémy v průběhu festivalu. Jsou zde k dispozici „Ztráty a nálezy“ a tištěné programy na jednotlivé dny.

Pracovníci občerstvovacích stánků

Na festivalu je k dispozici několik vnitřních a venkovních stánků s občerstvením. Jedná se o HoFFpůdku se zahrádkou, Hlavní FF bar, ČajoFFnu, BuFFet, Fast Food se zahrádkou a BiFFtro („FF“ je opět odkaz na Festival Fantazie). Všichni pracovníci musí být držiteli zdravotního průkazu pracovníka v potravinářství a vzhledem k manipulaci s penězi, alkoholickými nápoji či zvýšenému riziku úrazu (např. horký olej v kuchyni) jim také musí být více než 18 let.

Kuchyně má na starost přípravu jídla, obsluha toto jídlo vydává, přijímá peníze za objednávky, vyřizuje objednávky na nápoje a drobné pochutiny. Při prodeji alkoholických nápojů mladě vyhlížejícím účastníkům má právo zkontrolovat identifikační pásku či občanský průkaz.

Vchody

U všech vchodů do budov (s výjimkou recepce) je po dobu konání programů přítomen alespoň jeden pořadatel, který pohledem kontroluje příchozí, zda mají na ruce identifikační pásku a jestli souhlasí barva pásky na ten určitý den. Účastníci mají povinnost pásku nosit viditelně, případně ji na požádání ukázat.

Stejně tak pořadatelé hlídají u vchodů do ubytování ve školách a na zimním stadionu, ti však kontrolují tzv. ubytovenku (průkazku s daty, na které má účastník ubytování zaplacené) a pracují nepřetržitě ve třech směnách.

Úklid

Práce uklízeče je jediná, kterou mohou vykonávat ti, kterým ještě nebylo 18 let. Odnáší plné odpadkové pytle a připravují prázdné, doplňují toaletní papír a jednorázové utěrky na toaletách, starají se o to, aby se po okolí nepovalovaly odpadky a o celkovou čistotu.

Dále zde pracují zdravotníci, skladník, technici a asistenti, tyto pozice však nejsou obvykle obsazovány novými pracovníky.

4.3.3 Odměny

Členové organizačního týmu dostávají určité finanční ohodnocení, neodpovídá však vykonané práci a nejedná se o prioritu. Výhodu, kterou pracovníci získávají, je fond volných vstupenek pro rodinu a přátelé (za každou odpracovanou čtvrt hodinu se jim načítá určitá částka, kterou je možno využít pouze na vstupné pro blízké) či možnost otevřeného účtu v občerstvovacích stáncích. Pokud pořadatel není místní, může požádat o příspěvek na dopravu, ubytování zdarma nebo za sníženou cenu (dle kategorie ubytování), při dlouhodobé spolupráci může získat další výhody včetně mírně vyššího finančního ohodnocení.

4.4 Festival fantazie 2019

Bez příprav a následného úklidu, samotný festival v roce 2019 proběhl ve dnech 28. června až 7. července 2019. Organizace takovéto události je vždy náročná, avšak tento ročník byl ještě ztížen několika komplikacemi.

„Připravit 24. ročník Festivalu fantazie bylo obzvláště náročné. Začátek rekonstrukce DDM Junior se sice posunul díky domluvě s paní ředitelkou a jejím týmem, ale ZŠ Smetanova poskytuje omezenou spací kapacitu kvůli rekonstrukcím a gymnázium nám kvůli naplánovaným pracím nemůže poskytnout náhradu; hotel Vysočina rekonstruoval čtyři pokoje a my sami v hotelu Fantazie také rekonstruujeme do poslední chvíle. K tomu si přičtete rekonstrukci kruhového objezdu a náměstí, objížd'ku v Čáslavi a další komplikace (například v podobě Ostravou dotovaného festivalu Fantastická Ostrava přímo v termínu Festivalu fantazie) a vyjde vám, že je zázrak, že největší festival popkultury proběhne.“ (Václav Pravda, Chotěbořské ECHO 12/2019)

Riziko, že některá z budov využívaná pro festival nebude v daném termínu dostupná nebo bude mít značně omezenou kapacitu, je zde pokaždé. Nejčastěji k tomu dochází kvůli rekonstrukci objektu nebo jeho části. Například pro ubytování se využívají dvě z místních škol, které se nacházejí v těsné blízkosti oblasti konání festivalu (ZŠ Smetanova a Obchodní akademie) a k větším rekonstrukcím se zde obvykle přistupuje v době letních prázdnin, aby došlo k co nejmenšímu narušení výuky. Organizátoři pak v obdobných situacích jednájí s vedením školy nebo jiného objektu o kompromisu či náhradních možnostech a musí co nejdříve informovat účastníky.

Obr.7: Plakát 24. ročníku Festivalu fantazie
(Chotěbořské ECHO 12/2019)

4.4.1 Průběh festivalu

Hlavní přípravy probíhají nejméně týden před začátkem festivalu. Po absolvování semináře BOZP se začínají připravovat především čtyři hlavní budovy: kino, Sokolovna, KD Junior a Sportovní hala. Tyto prostory jsou potřeba přetvořit k festivalovému provozu dle rozdělení jednotlivých místností a programových linií. Většinou se jedná hlavně o vyklizení stávajícího zařízení, nastěhování nábytku a jeho rozmístění (především velké množství židlí, lavic a jiného nábytku určeného k sezení). V přednáškových místnostech se látkovými přehozy zatmavují okna, instaluje se technické zařízení (projektory, reproduktory, počítače aj.) a informační tabule, probíhá běžný úklid. Přípravy trvají do dne začátku festivalu dopoledne.

Obr.8: Příprava budovy kina a okolních prostor na Festival fantazie
(Jana Vejdělková, 2019)

Festival začíná zpravidla v pátek odpoledne, v roce 2019 šlo o pátek 28. června. Ještě před otevřením recepce pro účastníky se celý organizační tým sešel a hlavní organizátor, pan Pravda, znovu shrnul nejdůležitější body bezpečnosti, pravidla a povinnosti a určil první směny všech úseků. Každý úsek má svého vedoucího pracovníka, který se pak o něj a jeho další pracovníky samostatně stará, pokud si určitá situace nevyžaduje účast hlavních pořadatelů.

V roce 2019 z organizačních důvodů neproběhl zahajovací ceremoniál, oficiální začátek byl tedy stanoven na 16:00 pro odbavení na recepci a od 17:00 pro programy samotné.

Na recepci příprava před začátkem zahrnovala například jednoduchý, avšak nezbytný a časově poměrně náročný úkol – natrhání stovek jednotlivých papírových identifikačních pásek pro účastníky a označení ochranným prvkem (kolkem) nebo seřazení obálek s objednávkami účastníků abecedně.

První den festivalu přijíždějí stovky účastníků, kteří se chtějí po často dlouhé cestě co nejrychleji ubytovat a začít si užívat festivalu. Předtím ale musí všichni předem přihlášení účastníci projít odbavením na recepci, kde dostanou identifikační pásku,

bez které nemohou být vpuštěni do jednotlivých budov. Vzhledem k teplému letnímu počasí se odbavení předem přihlášených účastníků přesunulo na parkoviště před budovu kina. Vznikly zde tři stanoviště, všechny po dvou pracovnících. Jeden pomocí QR kódu z potvrzení objednávky účastníka zjistil jméno, podle něhož druhý pracovník našel jeho obálku. Obálky byly pro přehlednost abecedně seřazeny v krabici a obsahovaly všechny informace o objednavce (zaplacené dny, ubytování, strava, propagační předměty). Největší vlna účastníků přichází hned po zahájení, další potom v návaznosti na dopravní spoje z větších měst.

V zázemí recepce v budově kina bylo několik dalších pracovníků recepce, kteří vyřizovali nedoplatky, přeplatky, reklamace či další obdobné žádosti ze strany účastníků.

Nezletilým účastníkům se hned při výdeji/prodeji pásky speciálně značily, především pro ulehčení práce pracovníkům v občerstvení.

Další provoz recepce spočívá v prodeji vstupenek a dalších služeb na místě, vyřizování přání či stížností účastníků a poskytování odpovědí na jejich otázky.

Práce na všech občerstvovacích úsecích je velmi podobná. Obsluha zadá celou objednávku do počítače a postará se o část s nápoji či balenými pochutinami. Část objednávky s pokrmy se zobrazí pracovníkům v přidružené kuchyni, kteří poté hotový pokrm donesou obsluze. Výdej probíhá přes okénko či pult, účastníci si na svou objednávku počkají a sami odnesou. Práce je zde spíše jednoduchá, ale bývá hektická v době, kdy se sejde velké množství účastníků či komplikovaná, když některá z položek na jídelním nebo nápojovém lístku není dostupná. Obsluha si musí dávat pozor na započítání zálohy za vratný kelímek, zletilost účastníka při prodeji alkoholických nápojů nebo správné zadávání objednávky do počítače, obzvláště pokud si někdo vyžádá zápis na účet na jméno místo platby na místě.

Hlídní u vchodu je práce teoreticky také velmi jednoduchá, avšak zde maximálně záleží na chování účastníků. Většina z nich je vstřícná a respektuje povinnost ukazovat identifikační náramek, ale jako všude i zde se objevují výjimky.

Po skončení festivalu se musí opět vystěhovat veškerý navezený nábytek, technické vybavení aj., uklidit všechny využívané budovy a uvést je do původního stavu. Začíná se v den skončení festivalu (neděle odpoledne) a během několika dní jsou práce dokončeny.

4.5 Festival fantazie a cestovní ruch

Služby cestovního ruchu jsou pro festival nezbytné, vzhledem k tomu, že pořadatelé nejsou schopni sami zajistit například ubytování či stravování v plném rozsahu pro všechny účastníky. Potřeba jsou také dopravní, informační a jiné doplňkové služby. Festival spolu s využitím těchto služeb přináší také různé další dopady na okolní prostředí, ať už pozitivní, tak i negativní.

Co se týče negativních dopadů, vyvstává otázka udržitelného cestovního ruchu, jehož cílem je dlouhodobě nenarušovat přírodní, sociální a kulturní prostředí za využití určitých regulací a dlouhodobého plánování (Pásková, 2014).

Každý festival či událost podobného typu s sebou nese zvýšení produkce odpadu, většinou jde o velké množství jednorázových plastových kelímků, příborů a brček, mastné papírové tácky, ubrousky, cigaretové nedopalky, žvýkačky nebo přepálený olej z přípravy smažených jídel.

V roce 2019 byly na Festivalu fantazie poprvé zavedeny vratné kelímky. Toto opatření pomohlo ke snížení spotřeby jednorázových plastů, ale také ušetřilo práci pořadatelům, kteří zajišťují pravidelné odnášení odpadků po celou dobu festivalu a mohli se tak více věnovat jiným činnostem. Návštěvníci si mohli půllitrový kelímek s logem festivalu zakoupit za vratnou zálohu 50 Kč. K dispozici byly také nové biodegradabilní (kompostovatelné) příbory. Ve všech prostorách festivalu se také nacházely desítky nádob na třídění odpadu s popisky (Obr.9), které byly pravidelně vynášeny do klasických venkovních barevných kontejnerů a odpad poté vyvážen na sběrný dvůr.

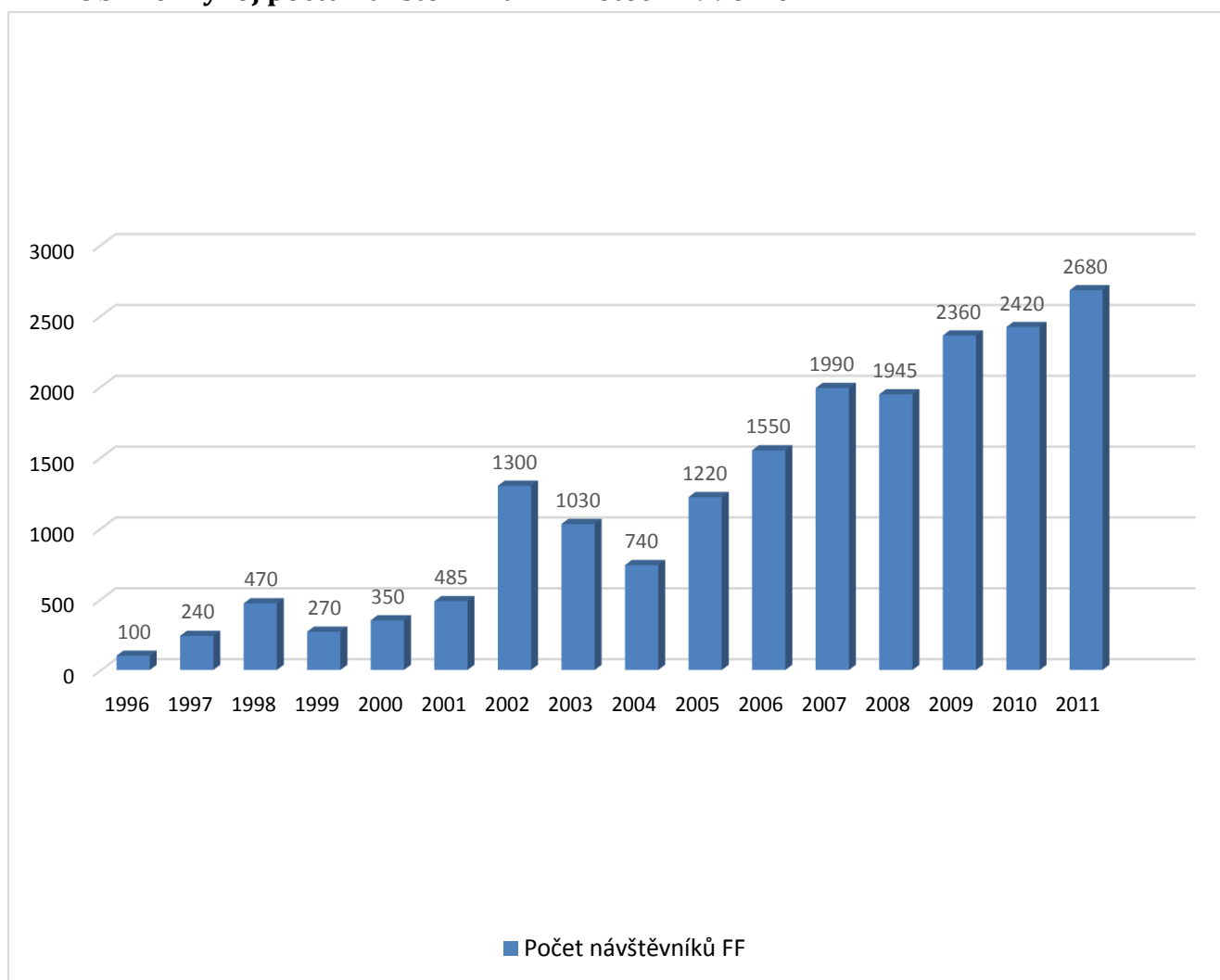
Obr.9: Systém třídění odpadů na Festivalu fantazie
(Jana Vejdělková, 2019)

Typickými problémy v rámci udržitelného cestovního ruchu bývá také světelné a hlukové znečištění. Hlukové znečištění bývá spíše výsadou festivalů hudebních, Festival fantazie se potýká se zvýšenou hlučností spíše v důsledku intoxikovaných účastníků a narušování nočního klidu. Co se týče znečištění světelného, festival zřídka využívá speciálních druhů osvětlení (např. reflektory) a světlo zevnitř budov výrazně nezasahuje do okolního prostředí.

Z pozitivních dopadů lze jmenovat socio-kulturní vliv komunity lidí, kteří se zde pravidelně setkávají, ať už se jedná o organizátory-dobrovolníky, tak o účastníky. Festival má také dobrý vliv na místní ekonomiku, vzhledem k počtu účastníků, jenž ho navštěvují a jejich útratě u místních poskytovatelů služeb.

Obr.10: Vývoj počtu návštěvníků FF v letech 1996-2011

Zdroj: vlastní zpracování podle Pravda, 2012 In Svoboda, 2012

Z grafu vyplývá, že festival získává nové účastníky kontinuálně, hlavní výjimku zde tvoří rok 2002, kdy se počet účastníků od předchozího ročníku rapidně zvýšil. Souvisí to s faktem, že Festival fantazie byl tento rok spojen s národním setkáním Parcon a současně s evropským setkáním Eurocon.

Aby bylo však více jasné, jak vysoká je účast, Pravda (2011, online) uvádí přepočtení na „člověkodny“, kdy nezáleží jen na individuálním počtu osob, které se festivalu celkem zúčastní, ale také na tom, kolik dní na něm stráví. Zatímco předchozí graf tedy zahrnuje pouze jednotlivé unikátní účastníky, následující graf zohledňuje také počet dnů.

Obr.11: Počet návštěvníků FF po zohlednění počtu dnů (2004-2011)

Zdroj: vlastní zpracování podle Pravda, 2011

Pravda (2016, online) říká, že počet unikátních účastníků byl v roce 2016 již 3300, po zohlednění počtu dní tedy až kolem 15000. Uvádí, že co se týče pohlaví, lehce převládají muži (60 %), nejvíce účastníkům (50 %) je mezi devatenácti a pětadvaceti lety a nejméně (5 %) je jich pak do patnácti nebo nad čtyřicet pět let.

4.5.1 Příkladová kalkulace

Festival navštěvují lidé různého věku, vzdělání, vyznání, z různých sociálních vrstev a pracovních odvětví. Každý využívá služeb individuálně, v různé kombinaci, počtu a po odlišnou dobu. Zjistit něco jako průměrnou útratu či závislost mezi útratom a osobními údaji účastníka by vyžadovalo rozsáhlou analýzu spotřebitelského chování. Pro potřeby této práce tak vznikla jednodušší příkladová kalkulace, která představuje dva imaginární účastníky Festivalu fantazie. Účastník A volí levnější varianty produktů a služeb, Účastník B využívá variant dražších. Jejich celková

útrata poskytuje dvě různé představy o tom, kolik například může návštěvník utratit za celý festival.

Oba účastníci jsou dospělí, žijí mimo Chotěboř a okolí a nevztahují se na ně žádné dodatečné slevy. Dodržují pitný režim 3 litry tekutin za den (nealkoholické nápoje), Účastník B navíc pije alkohol. V kalkulaci nejsou započítány náklady na dopravu. Ačkoliv se v Chotěboři nachází řada menších obchodů, které účastníci běžně využívají, pro zjednodušení oba účastníci v kalkulaci nakupují potraviny v hypermarketu Tesco. Ceny potravin jsou platné k 1.4.2020 dle oficiálního online nákupního košíku Tesco Stores ČR (2020, online). Ceny občerstvení na festivalu jsou platné dle jídelního lístku občerstvovacích stánků na festivalu *BuFFet a Fast Food* v roce 2019. Ceny ze stravovacích zařízení *Pizza Tony a Bonema Kebab House* (dále také BKH) jsou převzaty z nabídky dané provozovny v roce 2019, z restaurace *Hrom do Police* z online jídelního lístku (Hrom do Police, 2020, online).

Celkové výsledky jsou matematicky zaokrouhleny.

Tabulka 5: Souhrn útraty Účastníka A v Kč

Produkt/služba	Specifikace	Množství	Množství /cena	Cena celkem
Vstupné	zaplacené do 31.5.	celý festival	-	2200
Ubytování	kategorie Spací pytel	9 nocí	-	630
Vratný kelímek	-	1 ks	1 ks / 50 Kč	50
Nápoje nealkoholické	FF točená limonáda 0,5 l	3 ks * 8 dní + 1 ks * 2 dny	1 ks / 25 Kč	650
	Tesco aqua neperlivá voda 1,5 l	1 ks * 10 dní	1 ks / 4,90 Kč	49
	FF turecká káva	1 ks * 5 dní	1 ks / 20 Kč	100
Celkem				799
Nápoje alkoholické	-	-	-	-
Potraviny	rohlík tukový	3 ks * 7 dní	1 ks / 1,90 Kč	39,90
	česnek, pomazánka se sýrem 100 g	1 ks * 2 dny	1 ks / 14,90 Kč	29,80
	kobliha s meruň. náplní	2 ks * 2 dny	1 ks / 7,90 Kč	31,60

	gothaj. salám 100 g	1 ks * 2 dny	1 ks / 13,90 Kč	27,80
	Tesco tav. sýr 90 g	1 ks * 2 dny	1 ks / 10,90 Kč	21,80
	Sýr eidam plátky 100 g	1 ks * 1 den	1 ks / 21,90 Kč	21,90
	banány	0,5 kg celkem	0,5 kg / 14,90 Kč	14,90
	Tesco brambor. lupínky 130 g	1 ks * 3 dny	1 ks / 24,9 Kč	74,70
	Tatranky 47 g	1 ks * 5 dní	1 ks / 9,90 Kč	49,50
Celkem				312
Občerstvení	FF párek v rohlíku	2 ks * 4 dny	1 ks / 25 Kč	200
	FF smažené hranolky	1 ks * 2 dny	1 ks / 30 Kč	60
	FF bageta	1 ks * 2 dny	1 ks / 65 Kč	130
	BKH tortilla s masem a zeleninou	1 ks	1 ks / 85 Kč	85
	Hrom do Police denní menu	1 ks	1 ks / 99 Kč	99
	Pizza Tony ¼	1 ks * 5 dní	1 ks / 35 Kč	175
	Pizza Tony ½	1 ks * 4 dny	1 ks / 70 Kč	280
Celkem				1029
Celkem				5020 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 6: Souhrn útraty Účastníka B v Kč

Produkt/služba	Specifikace	Množství	Množství/cena	Cena celkem
Vstupné	zaplacené po 19.6.	celý festival	-	2800
Ubytování	kategorie Hotel +	9 nocí	-	4950
Vratný kelímek	-	2 ks	1 ks / 50 Kč	100
Propagační materiály	tričko s logem FF	1 ks	1 ks / 200 Kč	200
	odznak s logem FF	1 ks	1 ks / 20 Kč	20
Celkem				220
Nápoje nealkoholické	FF točená limonáda 0,5 l	2 ks * 8 dní + 1 ks * 2 dny	1 ks / 25 Kč	450

	Tesco aqua neperlivá voda 0,5 l	1 ks * 10 dní	1 ks / 3,90 Kč	39
	FF turecká káva	1 ks * 9 dní	1 ks / 20 Kč	180
	Coca-cola 1,25 l	1 ks	1 ks / 21,90 Kč	21,90
Celkem				691
Nápoje alkoholické	FF točené pivo 0,5 l	3 ks * 8 dní + 2 ks * 1 den	1 ks / 30 Kč	780
	FF točený Pragercider 0,5 l	1 ks * 6 dní	1 ks / 50 Kč	300
	FF medovina přírodní 0,04 l	5 ks * 1 den	1 ks / 30 Kč	150
	FF Jägermeister 0,04 l	5 ks * 1 den	1 ks / 50 Kč	250
	FF Tullamore Dew 0,04 l	5 ks * 1 den	1 ks / 60 Kč	300
	Božkov originál tuzemský 0,5 l	1 ks	1 ks / 129,90 Kč	129,90
	Pure Star brusin. vodka 0,5 l	1 ks	1 ks / 114,90 Kč	114,90
Celkem				2025
Potraviný	kobliha s meruň. náplní	3 ks * 2 dny	1 ks / 7,90 Kč	47,40
	FF chipsy Bohemia	1 ks * 4 dny	1 ks / 30 Kč	120
	zmrzlina Míša 55 ml	1 ks * 6 dní	1 ks / 12,90 Kč	77,40
	7Days Croissant 60 g	1 ks * 4 dny	1 ks / 12,90 Kč	51,60
Celkem				296
Občerstvení	FF párek v rohlíku	2 ks * 4 dny	1 ks / 25 Kč	200
	FF bageta	1 ks * 3 dny	1 ks / 65 Kč	195
	BKH tortilla s masem a zeleninou	1 ks * 4 dny	1 ks / 85 Kč	340
	BKH turecký chléb s masem a zeleninou	1 ks * 2 dny	1 ks / 75 Kč	150
	Hrom do Police Hromburger	1 ks * 2 dny	1 ks / 195 Kč	390

	Hrom do Police denní menu	1 ks * 2 dny	1 ks / 99 Kč	198
	Pizza Tony ½	1 ks * 5 dní	1 ks / 70 Kč	350
	Pizza Tony celá	1 ks * 2 dny	1 ks / 130 Kč	260
Celkem				2083
Celkem				13165 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 7: Souhrn útraty obou účastníků v Kč

	Účastník A	Účastník B
Vstupné	2200	2800
Ubytování	630	4950
Vratný kelímek	50	100
Propagační materiály	0	220
Nealkoholické nápoje	799	691
Alkoholické nápoje	0	2025
Potraviny	312	296
Občerstvení	1029	2083
Celkem	5020	13165

Zdroj: vlastní zpracování

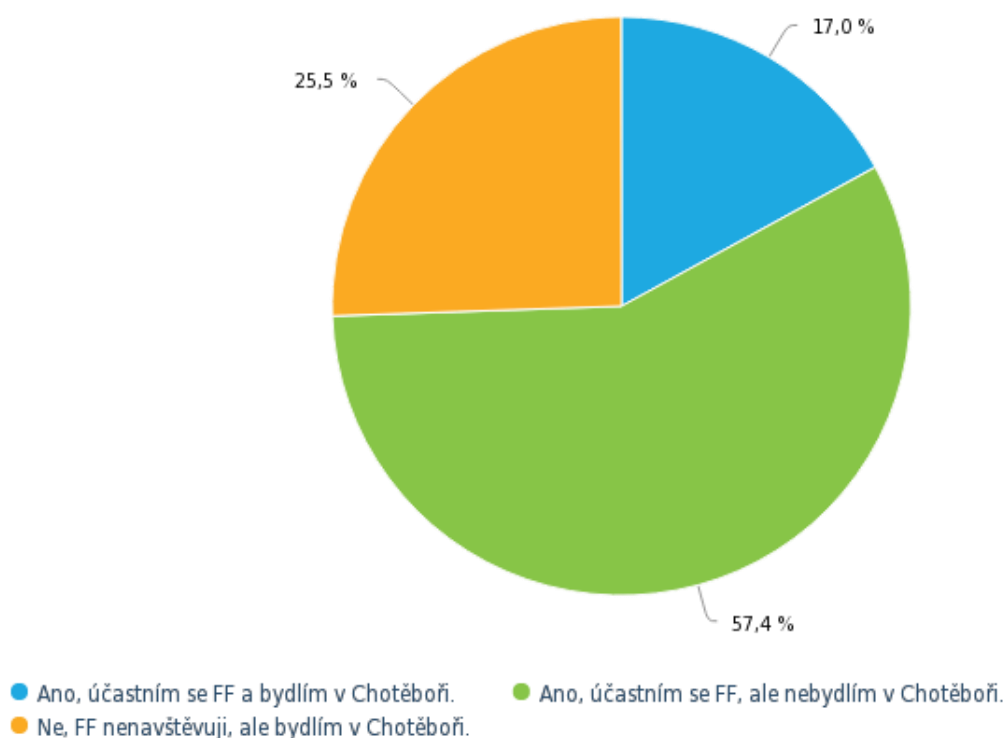
Rozdíl mezi **Účastníkem A** a **Účastníkem B** v příkladové kalkulaci vychází v řádech tisíců korun, přičemž hlavními položkami, které tvoří tento rozdíl jsou ubytování a alkoholické nápoje. Všeobecně lze říct, že jakákoliv útrata je přínosem pro místní obchody a poskytovatele služeb, u všech využitých služeb či zakoupených produktů však lze nalézt levnější a dražší varianty, což je cílem této kalkulace – poukázat na individualitu každého účastníka. Zaprvé zde figuruje fakt, že Festival fantazie pro někoho může být kupříkladu jediná „dovolená“ za celý rok, má vyšší příjmy nebo jednoduše více peněz a může si tak dovolit větší útratu. Ta dále může být ovlivněna životním stylem jednotlivých účastníků, např. speciálními dietami ze zdravotních důvodů, vegetariánstvím nebo konzumací alkoholu či cigaret. Může se jednat i o

vnitřně nastavený pohled na hodnotu peněz, okolní skupinu lidí, počasí nebo řadu dalších přírodních, ekonomických a socio-kulturních faktorů.

4.6 Výsledky dotazníkového šetření

Dotazníkové šetření bylo uskutečněno v roce 2018 v rámci seminární práce *Popis a zhodnocení způsobu aplikace principů společenské odpovědnosti vybraným subjektem cestovního ruchu (Festival fantazie Chotěboř)*, kterou zpracovala autorka této práce. Bylo utvořeno tak, aby na něj mohli odpovídat účastníci festivalu a rezidenti města. Nejvíce respondentům (48,9 %) bylo mezi osmnácti a dvaceti šesti lety, dále pak s 36,2 % byly osoby od dvaceti sedmi do třiceti pěti let. Přes 57 % dotázaných odpovědělo, že jsou účastníky Festivalu fantazie, kteří nebydlí v Chotěboři, ostatní buď pouze bydlí v Chotěboři nebo se také účastní festivalu.

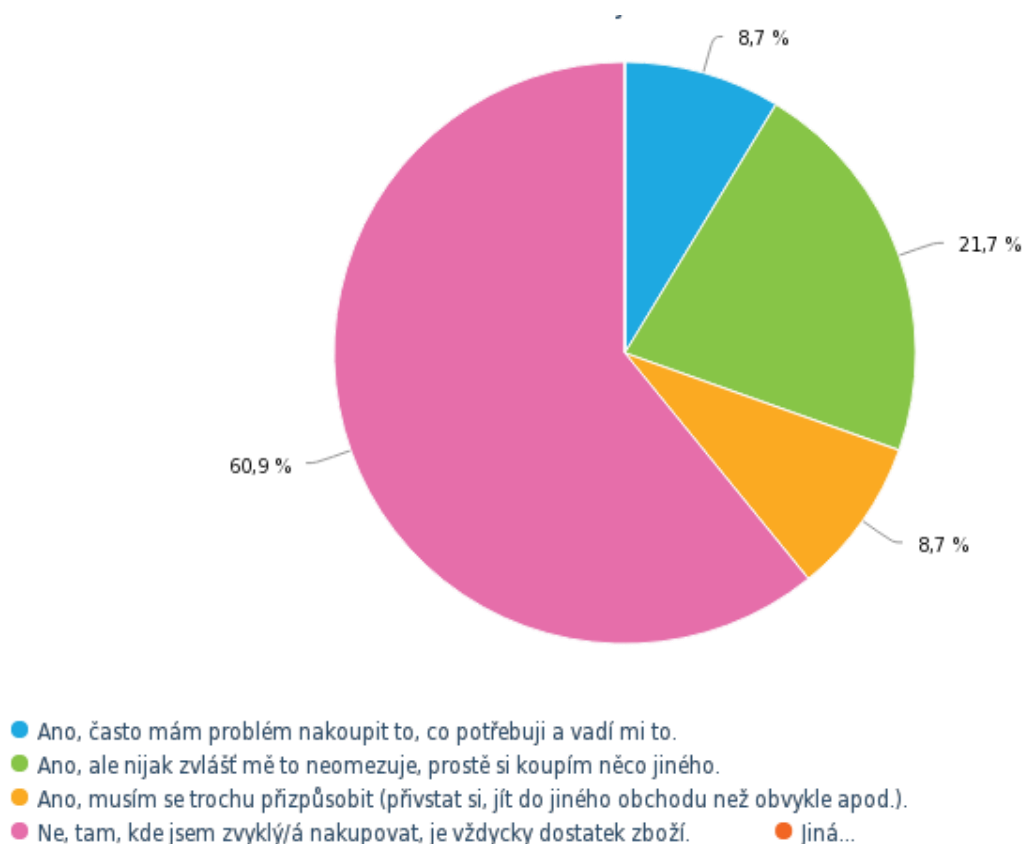
Obr.12: Jste účastníkem FF?

Co se týče obyvatelů města, na otázku, zda je nějak omezuje chování účastníků (především těch podnapilých), odpovědělo 27 % z dotázaných „Ano, vnímám, že v době konání FF jsou tyto problémy větší než obvykle a mně samotné/mu to přináší nepříjemnosti.“ I přes občasné problémy jako hluk, nepořádek či velké množství lidí, si 44 % na každoroční pořádání již zvyklo a zmíněné negativní vlivy hodnotí jako zanedbatelné v širším měřítku.

Více než 72 % z dotázaných obyvatelů města si je vědoma, že festival má upravenou dobu nočního klidu a nevadí jim to. Necelých 61 % z nich uvedlo, že nepocítují rozdíl ani co se týče dostupnosti produktů běžné denní spotřeby, po kterých je v době festivalu zvýšená poptávka a skoro 79 % říká, že v řádu několika dní je postaráno o úklid po festivalu a případné následky. Z těchto odpovědí vyplývá, že přibližně tři čtvrtiny dotázaných je s festivalem spíše spokojena.

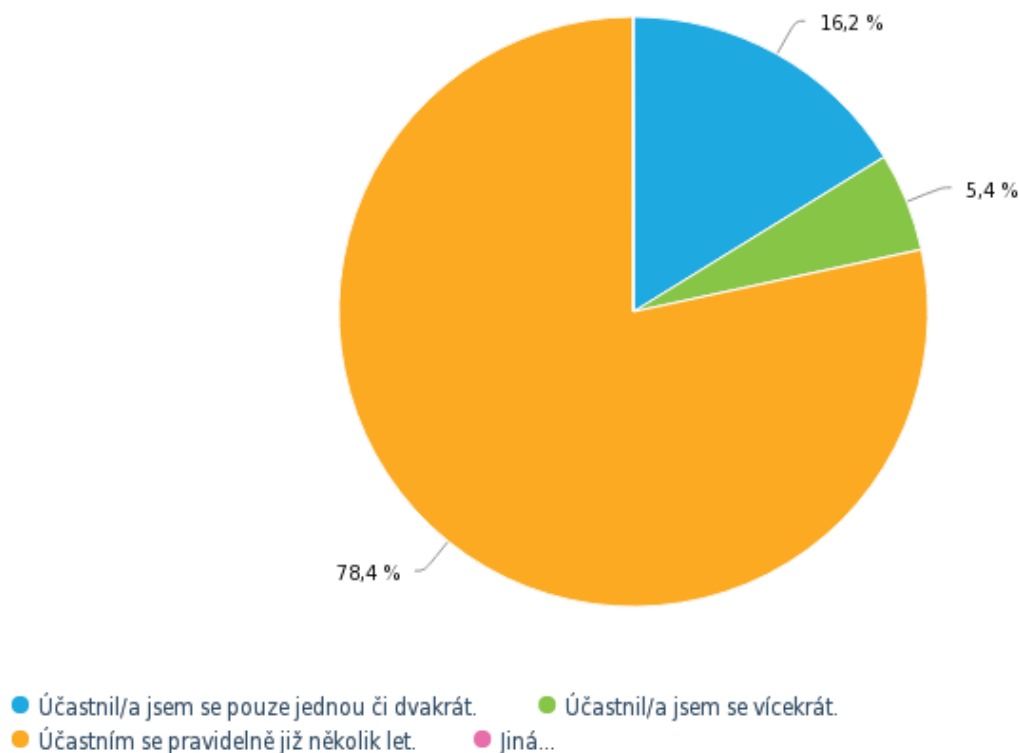
Obr.13: Zdá se Vám, že by zboží v obchodech bylo v době festivalu dostupné méně než obvykle?

Většina dotázaných účastníků (78,4 %) uvedla, že se festivalu účastní pravidelně již několik let.

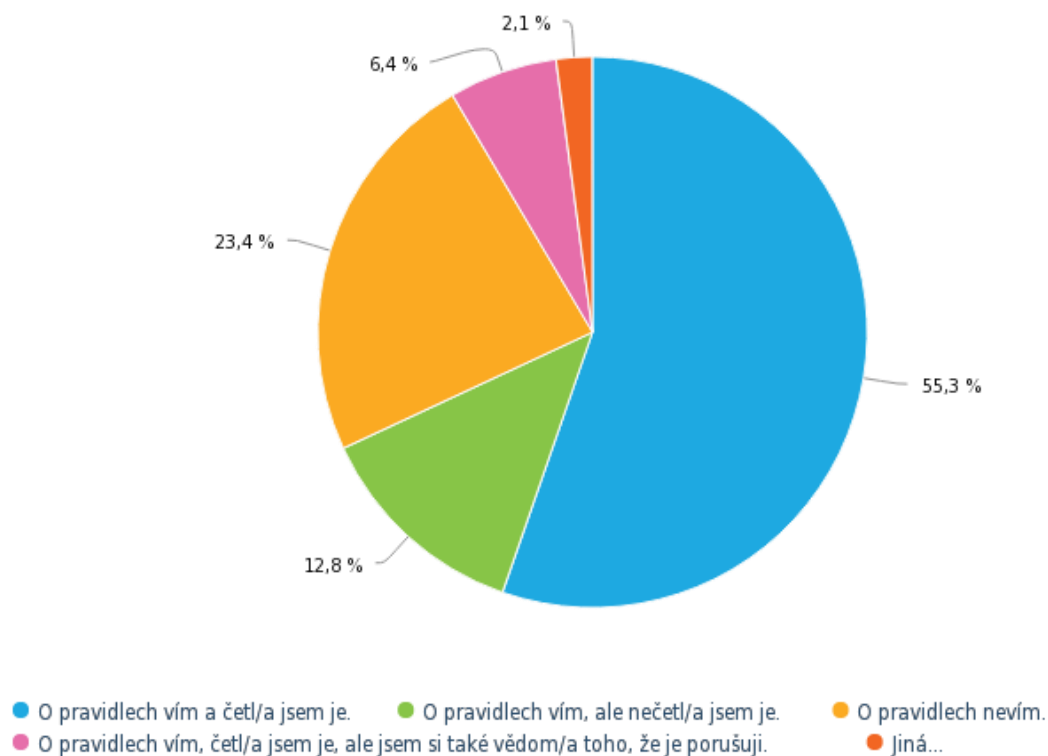
Obr.14: Pokud jste účastníkem FF, jak dlouho jej navštěvujete?

Necelá tři procenta dotázaných účastníků odpověděla, že je nezajímá, jaké má jejich chování dopad, chtějí si pouze užít festival. 66,7 % však na tu samou otázku uvedlo, že ani v průběhu festivalu nezapomínají na to, aby jejich chování nezanechalo dlouhodobé následky, zbytek se alespoň snaží své okolí respektovat.

Pravděpodobně nejrozmanitější odpovědi se vyskytly u otázky „Víte, že pořadatelé na oficiálních webových stránkách uvádí seznam pravidel, která jsou účastníci povinni dodržovat? Četli jste tato pravidla?“. Kromě předvyplněných odpovědí také zbylí respondenti uvedli, že je nenapadlo pravidla hledat.

Obr.15: Víte, že pořadatelé na oficiálních webových stránkách uvádí seznam pravidel, které jsou účastníci povinni dodržovat? Četli jste tato pravidla?

Velká individualita byla také zaznamenána u otázky „*Chodíte často nakupovat do místních obchodů s potravinami? Jestli ano, do jakých?*“, kdy přibližně stejný počet hlasů získaly malé i velké obchody a jejich kombinace. Dotázaní účastníci nejčastěji využívají ubytování na lůžku v Obchodní akademii (43,6 %) nebo ve spacím pytli na Zimním stadionu či ve školní třídě (23,1 %). 46,9 % využívá jako dopravní prostředek hromadnou dopravu (vlak, autobus).

Drtivá většina (97,4 %) uvedla, že třídí odpad, pokud mají možnost. 42,5 – 52,5 % dotázaných účastníků se shodlo v dalších otázkách ohledně odpadu, a sice, že v místě festivalu a nejbližším okolí je dostatek odpadkových košů a kontejnerů na separovaný odpad a v průběhu festivalu probíhá pravidelný úklid.

Necelých 72 % odpovědělo, že převažuje používání jednorázových plastových kelímků na nápoje. To se však již změnilo v roce 2019, kdy byly zavedeny kelímky vratné a ty jednorázové už tvořily pouze výjimku.

K otázkám ohledně práce pořadatelů se dotázaní účastníci vyjadřovali velmi pozitivně, jedna z oslovených anonymně uvedla například: *„Řešili jsme přítomnost jednoho velmi opilého účastníka na třídě, kde jsem měla ubytování. Pořadatel, který měl budovu na starost, jej byl řešit během noci několikrát, nakonec ho vyhodil ven. Nikdy jsem se nesečkala s tím, že by svou práci nebrali vážně a nějaký problém neřešili (jakožto člen crew jedné z linií jsem za nimi často chodila kvůli technice atd.).“*

Na otázku, zda se setkávají s chováním podnapilých účastníků odpovědělo 78 % všech dotázaných ano, z čehož jedna polovina je s takovým chováním nespokojená a druhé to osobně nečiní žádné problémy. V této oblasti otázek se však několikrát objevila narážka, že často nejde ani o účastníky Festivalu fantazie, ale o místní vyznavače alkoholických nápojů. Jedna dotázaná k tomu anonymně napsala konkrétně: *„Setkávám, často se však jedná o podnapilé místní. Obecně nemám ráda opilé lidi, kteří obtěžují okolí. A je mi jedno, zda mají či nemají vstupní pásku.“*

Zde se lze tedy domnívat, že negativní postoj některých z obyvatelů města vůči účastníkům festivalu a jejich chování nemusí být nutně oprávněný.

5 Shrnutí výsledků

Analýza Festivalu fantazie pomocí vlastního pozorování a nestrukturovaných rozhovorů ukazuje, že jeho nespornou výhodou je dlouhá tradice. Velké množství účastníků sem jezdí pravidelně, ať už kvůli programu, tak kvůli přátelům a známým, se kterými se zde potkávají. Vzhledem k tomu, že festival začal jako setkání malé skupiny nadšenců a postupně se vypracoval do velkého festivalu s mezinárodní účastí, nejde jen o využití současného krátkodobého trendu a nehrozí zde tak velké riziko zániku z důvodu náhlého zájmu účastníků o trend jiný.

Všeobecně lze také říct, že stovky až tisíce účastníků, kteří do Chotěboře přijíždí za Festivalem fantazie k uspokojení zbytných potřeb (kontakt se zájmovou skupinou), musí využívat také mnoho dalších služeb, které zajišťují nejzákladnější lidské potřeby (spánek, potrava), jenž pak souvisí i s cestovním ruchem (ubytovací a stravovací zařízení). Kromě toho většinou musí také využít nějaký dopravní prostředek, informační či jiné doplňkové služby.

Festival fantazie je díky těmto dvěma výše zmíněným skutečnostem přínosem pro místní ekonomiku i sociální prostředí. Tomu může přispívat i neziskový charakter pořádající organizace. Organizátoři fungují jako tým, práce je pro ně potěšením i přes její náročnost a neodpovídající finanční ohodnocení. Často si berou dovolenou ze svého běžného zaměstnání, aby ji strávili dobrovolnou prací na festivalu. Účastníci jsou obvykle zodpovědní, snaží se být nápomocní a respektují motto festivalu „od fanoušků pro fanoušky“.

Jako velké plus lze uvést oficiální webové stránky Festivalu fantazie, které jsou pečlivě zpracované, přehledné a obsahují velké množství hlavních i přidružených informací. Na rozdíl od toho oficiální webové stránky města Chotěboř a TIC Chotěboř, ač nejsou špatně zpracované, obsahují často odkazy na prázdné stránky nebo zastaralé informace.

Dotazníkové šetření zjistilo, že obyvatelé města jsou s každoročním konáním festivalu spíše spokojeni nebo alespoň smířeni, vzhledem ke krátkodobému trvání v rámci celého roku. Mezi nejčastější stížnosti ze strany obyvatelů města patří odhozené odpadky mimo prostory festivalu, kde se o ně již nestarají uklízeči a hluk v pozdních nočních hodinách. Účastníci však tvrdí, že tyto problémy často bývají nespravedlivě spojovány s Festivalem fantazie a působí je hlavně místní mládež, která festival navštěvuje spíše kvůli alkoholu a zábavě než programům samotným.

V dotazníku také zaznělo přání některého z tázaných účastníků, který zároveň bydlí v Chotěboři, aby bylo vstupné na festival pro místní levnější. Vzhledem k neziskovému charakteru pořádající organizace však není reálné, aby se cena snižovala, obzvláště pokud na daném ročníku účinkují zahraniční celebrity, jejichž honorář sahá ke stovkám tisíc. Pokud by však někdo měl mít vstupné levnější, logicky by to měli být spíše účastníci, kteří si kromě vstupného musí zaplatit ještě ubytování, dopravu a veškerou stravu. Systém levnějšího vstupného pro ty, kteří objednávku uskuteční dříve, tak stále zůstává nejlepším racionálním kompromisem pro obě skupiny a měl by být nejspíš zachován.

6 Závěry a doporučení

Bakalářská práce analyzovala Festival fantazie jakožto událost pořádanou neziskovou organizací, popsala ho z pohledu rezidentů města, účastníků a organizátorů festivalu a zaměřila se na jeho vliv na místní cestovní ruch. Odpověděla také na výzkumné otázky:

1. **Jaká je činnost neziskových organizací v dané lokalitě?**
2. **Jaký je význam Festivalu fantazie v cestovním ruchu?**
3. **Co obnáší uskutečnění takové události?**
4. **Jak Festival fantazie ovlivňuje běžný chod města Chotěboř?**
5. **Jaká pozitiva a negativa s sebou festival přináší?**

Analýza Festivalu fantazie potvrzuje, že vzájemně prospěšná nezisková organizace může hrát důležitou roli v místním cestovním ruchu, vzhledem k využívání velkého množství služeb a zapojení řady subjektů. Kromě pozitivního vlivu na rozvoj těchto subjektů a ekonomiku města má festival kladný dopad také v oblasti sociální.

Ten se týká zaprvé účastníků, kteří festival navštěvují pravidelně a získali zde nové přátele a známé nebo sem naopak přivedli další osoby z oblasti svého bydliště. Výzkum ukazuje, že počet účastníků stále roste a spolu s novými technologickými možnostmi či přibývajícím tvorbou v související oblasti popkultury lze předpokládat, že to tak bude i nadále.

Zadruhé jde o skupinu organizátorů, kteří se ke své dobrovolnické práci vracejí i přes náročnost a neodpovídající ohodnocení. Pro většinu z nich to již není pouze práce, ale způsob seberealizace a touha pomoci uskutečnit tuto událost pro druhé. Díky nim může festival probíhat již čtvrt století.

Co se týče dalších doporučení, festival by mohl učinit další kroky směrem k redukci jednorázového odpadu. Ekologické varianty nádobí bývají dražší a vzhledem k neziskovému charakteru organizace dozajista není zrovna tato náhrada prioritou, avšak s modernizací technologií a výrobou nových produktů se toto v budoucnosti může změnit.

Kapacita některých festivalových místností bývá údajně často nedostačující, obzvláště pokud jde o oblíbené přednášející či zajímavé programy. S rostoucím počtem účastníků tak bude dále nejspíš nutné také rozšířit festival o další prostory. To může být náročné, protože již v současné době je využívána řada veřejných budov i soukromých objektů, ale pravděpodobně nevyhnutelné.

Problematika by se dala blíže zkoumat z ekonomického hlediska například ve spolupráci s vedením města Chotěboř nebo hlavními pořadateli Festivalu fantazie. Další možné zkoumání by mohlo zahrnovat bližší analýzu spotřebitelského chování účastníků v návaznosti na různé faktory (věk, pohlaví, vzdělání, výše příjmů, počet dnů strávených na festivalu aj.). Festival fantazie by se mohl porovnat v průběhu let z pohledu obyvatelů města, kteří byli svědkem vývoje této akce, nebo s jiným podobným českým či zahraničním festivalem. Zajímavým hlediskem by také mohl být konkrétně vliv pandemie COVID-19 v roce 2020 na 25. ročník Festivalu fantazie.

Předpokladem pro další pokračování festivalu je neustávající ochota pořadatelů vyměnit svůj volný čas za organizaci této události a účastníků dále dodržovat pravidla a respektovat své okolí. Záleží také na majitelích pronajímaných objektů či na dostupnosti budov jako takových.

Důležité je, aby Festival fantazie zůstal pro všechny zúčastněné skupiny přínosem a aby jeho konání nezačalo jakýmkoliv způsobem dlouhodobě narušovat místní přírodní, sociální či kulturní prostředí.

7 Seznam použité literatury a dalších zdrojů

ANNO ČR (2020) [online]. *Asociace nestátních neziskových organizací České republiky*, z.s. [cit. 23.2.2020]. Dostupné z: <http://anno-cr.cz/>

AOPK ČR (2020) [online]. *Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky. Přírodní rezervace Údolí Doubravy*. [cit. 2.3.2020]. Dostupné z: <http://www.ochranaprirody.cz/lokality/?idlokality=960>

ASFFH (2020) [online]. *Akademie science fiction, fantasy a hororu*. [cit. 18.3.2020]. Dostupné z: <https://www.asffh.cz/>

A.T.I.C. ČR (2020) [online]. *Asociace turistických informačních center ČR. O asociaci. O nás*. [cit. 28.2.2020]. Dostupné z: <http://www.aticcr.cz/o-nas/ds-1126/p1=2342>

Brněnští otaku (2017) [online]. *Animefest. Festival japonské kultury*. [cit. 18.3.2020]. Dostupné z: <https://www.animefest.cz/>

BROTHÁNKOVÁ, Monika (2017) [online]. *V Kraji Vysočina sídlí přes 6 700 nestátních neziskových organizací*. [cit. 9.2.2020]. Dostupné z: <https://www.kr-vysocina.cz/v-kraji-vysocina-sidli-pres-6-700-nestatnich-neziskovych-organizaci/d-4077856/p1=26839>

Comic-Con Prague (2020) [online]. *První český Comic-Con*. [cit. 12.4.2020]. Dostupné z: <https://www.comiccon.cz/>

CzechTourism (2020) [online]. *Kudy z nudy. Socha čerta od M. Olšiaka v Chotěboři*. [cit. 15.3.2020]. Dostupné z: <https://www.kudyznudy.cz/aktivity/socha-certa-od-m-olsiaka>

CzechTourism (2020) [online]. *O CzechTourism. Základní informace*. [cit. 23.2.2020]. Dostupné z: <https://www.czechtourism.cz/o-czechtourism/zakladni-informace/>

Český statistický úřad (2020) [online]. *Počet obyvatel v obcích – k 1.1.2019*. [cit. 28.2.2020]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-za0wri436p>

Databáze knih (2020) [online]. *Životopis – Václav Pravda*. [cit. 23.2.2020]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/zivotopis/vaclav-pravda-8968>

Dobré knihy, s.r.o. (2020) [online]. *Sci-fi, fantasy, komiks*. [cit. 7.4.2020]. Dostupné z: <https://www.dobre-knihy.cz/sci-fi-fantasy-komiks-440/>

Economia, a.s. (2020) [online]. *Geekovské léto aneb ty nej akce pro fanoušky sci-fi a fantasy*. [cit. 18.3.2020]. Dostupné z: <https://www.studenta.cz/geekovske-leto-aneb-ty-nej-akce-pro-fanousky-sci-fi-a-fantas/r~st:article:3267/>

ESFS (2020) [online]. *European Science Fiction Convention*. [cit. 1.3.2020]. Dostupné z: <https://esfs.info/>

Fantastická Ostrava (2019) [online]. *Festival sci-fi, fantasy, hororu a komiksu pro všechny*. [cit. 18.3.2020]. Dostupné z: <https://www.fantastickaostrava.cz/>

FantasyPlanet.cz (2020) [online]. Geekzóna. *Festival fantazie – Parcon – Od A do Ž*. [cit. 14.3.2020]. Dostupné z: <https://www.fantasyplanet.cz/geekzona/festival-fantazie-parcon-od-a-do-z/>

Festival fantazie (2011) [online]. *Festival fantazie. Fantastická dovolená*. [cit. 11.1.2020]. Dostupné z: <http://www.festivalfantazie.cz>

Hrom do Police (2020) [online]. *Bar a restaurace*. [cit. 1.4.2020]. Dostupné z: <http://hrom-do-police.cz/>

Chotěboř (2020) [online]. *Oficiální web města*. [cit. 2.3.2020]. Dostupné z: <https://www.chotebor.cz/>

Chotěbořské ECHO (2019) [online]. *Zpravodaj města Chotěboře*. Ročník XXIX. Číslo 12, červen 2019. [cit. 2.3.2020]. Dostupné z: <https://www.chotebor.cz/choteborske-echo/ds-1007/archiv=2>

MAFRA, a.s. (2020) [online]. iDNES. IDOS. *Dopravní spojení*. [cit. 2.3.2020]. Dostupné z: <https://idos.idnes.cz/vlakyautobusymhdvse/spojeni/>

Informační centrum Chotěboř (2020) [online]. *Turistické informační centrum Chotěboř*. [cit. 2.3.2020]. Dostupné z: <https://icchotebor.cz/>

Katalog spolků (2017) [online]. *SFK Avalon, o.s.* [cit. 11.1.2020]. Dostupné z: <https://www.katalogspolku.cz/spolek/sfk-avalon-o-s/>

KOUS Vysočina, z.s. (2018) [online]. *Koordináční uskupení neziskových organizací v kraji Vysočina*. [cit. 28.2.2020]. Dostupné z: <https://www.kous.cz/>

Krajský úřad Vysočina (2005) [online]. Partnerství pro Vysočinu. *Databáze nestátních neziskových organizací*. [cit. 28.2.2020]. Dostupné z: http://www.partnerstvi-vysocina.cz/index.php?akce=nnov_db_nno

LPN (2020) [online]. *Liga podpory neofanů*. [cit. 18.3.2020]. Dostupné z: <http://lpn.wz.cz/>

Mapy Google (2020) [online]. *Chotěboř*. [cit. 14.1.2020]. Dostupné z: <https://www.google.com/maps/>

Město Chotěboř (2020) [online]. *Vyhlášky a nařízení. Obecně závazná vyhláška č.3/2015, kterou se na území Chotěboře reguluje konzumace alkoholu na veřejnosti*. [cit. 19.1.2020]. Dostupné z: <https://adoc.tips/2015-kterou-se-na-uzemi-msta-chotbo-reguluje-konzumace-alkoh.html>

Nadace Neziskovky.cz (2020) [online]. *J sme tu pro všechny, které zajímá neziskový sektor*. [cit. 23.2.2020]. Dostupné z: <https://www.neziskovky.cz/>

Obchodní rejstřík (2020) [online]. Veřejný rejstřík a Sběrka listin. *SFK Avalon*. [cit. 16.2.2020]. Dostupné z: https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma?jenPlatne=PLATNE&polozek=50&typHledani=STARTS_WITH&nazev=sfk+avalon

PÁSKOVÁ, Martina (2014). *Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu*, přepracované 3. vydání, Gaudeamus Hradec Králové, ISBN 978-80-7435-329-1, 335 str.

Pivovar Chotěboř, s.r.o. (2020) [online]. *Naše piva a ocenění*. [cit. 26.3.2020]. Dostupné z: <http://pivovarchotebor.cz/>

PRAVDA, Václav (2003). *Festival fantazie 28.6.-6.7. Chotěboř*. In *Kritiky.cz* (2020) [online]. [cit. 14.3.2020]. Dostupné z: <https://www.kritiky.cz/festival-fantazie-28-6-6-7-chotebor/>

PRAVDA, Václav (2005) [online]. *Festival fantazie. Tisková zpráva. Chotěboř 1.-10.7.2005*. [cit. 15.4.2020]. Dostupné z: <http://cody.eldar.cz/archiv/chotebor2005.htm>

PRAVDA, Václav (2012) [online]. *Počet návštěvníků Festivalu fantazie*. In: SVOBODA, Matěj (2012) *Marketing a reklama v zábavním průmyslu*. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Katedra sociologie. [cit. 15.4.2020]. Dostupné z: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/40237/BPTX_2011_2__0_28713_6_0_126696.pdf?sequence=1&isAllowed=y

PRAVDA, Václav (2016) [online]. *Představení festivalu popkultury. 21. Festival fantazie*. [cit. 15.4.2020]. Dostupné z: <https://docplayer.cz/24165590-21-festival-fantazie.html>

PRAVDA, Václav (2019) [online]. *Festival fantazie 2019 – Ročník ve znamení rekonstrukcí*. In: Chotěbořské ECHO. Ročník XXIX. Číslo 12, červen 2019. *Z kultury a činnosti zájmových sdružení*, str. 25. [cit. 21.3.2020]. Dostupné z: <https://www.chotebor.cz/choteborske-echo/ds-1007/archiv=2>

REKTOŘÍK, Jaroslav a kolektiv (2001). *Organizace neziskového sektoru: Základy ekonomiky, teorie a řízení*. 1. vydání Ekopress, s.r.o. Praha 4. ISBN 80-86119-41-9

Ředitelství silnic a dálnic ČR (2020) [online]. *Silniční a dálniční síť ČR. Veřejná aplikace*. [cit. 8.2.2020]. Dostupné z: <https://geoportal.rsd.cz/webappbuilder/apps/7/>

SALAMON, Lester M. a ANHEIER, Helmut K. (1996). *Social Origins of Civil Society: Explaining the Nonprofit Sector Cross-Nationally*. Working Papers of the Johns Hopkins University, Institute for Policy Studies. Baltimore, Maryland, USA. ISBN 1-886333-26-2. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/263242805_Social_Origins_of_Civil_Society_Explaining_the_Non-Profit_Sector_Cross-Nationally

SALAMON, Lester M. a ANHEIER, Helmut K. (1997). *Defining the Nonprofit Sector: A Cross-national Analysis*. New York: Manchester University Press. ISBN 0-7190-4902-4

San Diego Comic Convention (2020) [online]. *Comic-Con International: San Diego*. [cit. 15.4.2020]. Dostupné z: <https://www.comic-con.org/>

Survio (2012) [online]. *Vytvoření online dotazníku zdarma*. [cit. 19.4.2020]. Dostupné z: <https://www.survio.com/cs/>

Svazek obcí Podoubraví (2016) [online]. *Vítejte v horním Podoubraví*. [cit. 2.3.2020]. Dostupné z: <https://www.podoubravi.cz/>

TESAŘOVÁ, Dita a ŠPAČEK, Jiří (2006) [online]. *Komplexní analýza nestátního neziskového sektoru v kraji Vysočina s důrazem na absorpční kapacitu a kvalifikační potřeby*. Krajský úřad kraje Vysočina, Odbor regionálního rozvoje. [cit. 6.3.2020]. Dostupné z: http://www.partnerstvi-vysocina.cz/files/nns/vys_analyzaNNO_str_01_48.pdf

Tesco Stores ČR, a.s. (2020) [online]. *Online nákupní košík*. [cit. 1.4.2020]. Dostupné z: <https://nakup.itesco.cz/groceries/cs-CZ/>

TICHÁ, Václava (2015). *Poslání neziskového sektoru v současné společnosti*. Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta právnická, Katedra veřejné správy. Dostupné z: <https://otik.zcu.cz/bitstream/11025/20189/1/BP%20Ticha.pdf>

VEJDĚLKOVÁ, Jana (2018). *Popis a zhodnocení způsobu aplikace principů společenské odpovědnosti vybraným subjektem cestovního ruchu (Festival fantazie)*. Seminární práce. Univerzita Hradec Králové, Fakulta informatiky a managementu, Katedra rekreologie a cestovního ruchu.

Vláda ČR (2020) [online]. *Rada vlády pro nestátní neziskové organizace*. [cit. 23.2.2020]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rmno/zakladni-informace-767/>

VRÁTNÁ, Pavla (2016). *Právní formy nestátních neziskových organizací*. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Ekonomická fakulta, Katedra práva.

Zákony pro lidi (2020) [online]. *Zákon č.89/2012 Sb., nový občanský zákoník*. [cit. 23.2.2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>

ZELENKA, Josef a PÁSKOVÁ Martina. (2012) *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha. ISBN 978-80-7201-880-2

Zadání bakalářské práce

Autor: Jana Vejdělková

Studium: I1700247

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Management cestovního ruchu

Název bakalářské práce: **Potenciál aktivity neziskových organizací ve vybrané lokalitě pro cestovní ruch**

Název bakalářské práce AJ: Potential activity of non-profit organizations in selected tourism region

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Osnova

- 1 Úvod
- 2 Cíl práce
- 3 Metodika zpracování
- 4 Teoretická část
  - 4.1 Neziskové organizace, 4.2 Festival Fantazie, 4.2.1. Základní informace, 4.2.2. Specifické informace
- 5 Praktická část
  - 5.1 Průběh šetření, 5.2 Zpracování výsledků šetření, 5.3 Shrnutí výsledků
- 6 Závěry a doporučení
- 7 Seznam použité literatury a dalších zdrojů
- 8 Přílohy

Cílem bakalářské práce je analyzovat největší festival popkultury v České republice, Festival fantazie, jakožto akci pořádanou neziskovou organizací.

V bakalářské práci jsou použity standardizované techniky kvantitativního výzkumu, tj. primární a sekundární analýza dat.

Sekundární analýza v teoretické části využívá knižních a internetových zdrojů (odborná literatura, oficiální webové stránky Festivalu fantazie a další webové stránky).

Primární analýza je provedena v praktické části pomocí dotazníkového šetření na různorodém vzorku respondentů a osobní účasti autorky práce v organizačním týmu Festivalu fantazie.

ZELENKA, Josef a PÁSKOVÁ Martina (2012). Výkladový slovník cestovního ruchu. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha. ISBN 978-80-7201-880-2.

FRIČ, Pavol a GOULLI, Rochdi (2001). Neziskový sektor v ČR. Praha: Eurolex Bohemia, s.r.o. ISBN 80-86432-04-01.

SMITH, BUCKLIN & ASSOCIATES, INC. (2000). The Complete Guide to Nonprofit Management. Second edition. New York: John Wiley & Sons. ISBN 0-471-38062-8.

JANEČKOVÁ, Lidmila a VAŠTÍKOVÁ, Miroslava (1999). Marketing měst a obcí. První vydání. Praha: Grada Publishing, spol. s r.o. ISBN 80-7169-750-8.

Garantující pracoviště: Katedra rekreologie a cestovního ruchu,
Fakulta informatiky a managementu

Vedoucí práce: Ing. Veronika Židová, Ph.D., DiS.

Oponent: Mgr. Petr Hruša, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 16.3.2015